БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 189(5081)
Пятница
Сентябриин
20
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Нютагай партийна органууд болбол партиин табиһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэдэнь колхозно партийна организацинуудта, хүдөөдэхи коммунистнууд ба комсомолецуудта туһалха ёһотой.

„Правда"

КОЛХОЗНО ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДЫЕ ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ ХЭМЖЭЭГЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Мүнөө үедэ деревнидэ, мүн бүхы орон соошье, олониитэ-ажахын ажабайдалай гол зүйлынь шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл болоно. Хүдөө ажалай талаар шухалын шухала зорилго болбол хүдөө-ажахын культурануудай ургаса хуряалгые дүүргэхэ, таряан ажалай ба малажалай продуктнуудые тушааха талаар гүрэнэй урдахи бүхы уялгануудаа саг болзортонь ба гүйсэд дүүргэхэ ябадалда байна. Тэрээнтэй хамта ерэхэ жэлэй ургасын бата бэхи һуури табиха шухала, ондоогоор хэлэхэдэ намарай тарилгын ба намарай пар хахалалгын түсэбые гүйсэдхэхэ.

Дайн сэрэгэй хүндэ хүшэр шалтаһануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр барижа гараһан колхозно байгуулалта болбол саг зуурын эдэ бэрхэшээлнүүдые дабахын тула бүхы арга-боломжотой гээшэ. Зүгөөр эдэ арга-боломжонуудаа бэелүүлхын тула тон түрүүндэ колхозуудые большевистскээр хүтэлбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Парти болбол колхозно парторганизацинуудай ургалта ба бэхижэлые социалистическэ хүдөө ажалай дэбжэлтын ба колхознигууд болон колхозницануудые коммунизмын һоор хүмүүжүүлгын найдамта зэмсэг гэжэ хододоо тоолодог байгаа. Колхозно парторганизацинууд болбол дайн сэрэгэй гал дүлэн соогуур гаража, бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэхэдээ хатуужаһан хэдэн зуун мянгаад коммунистнуудай Улаан Армиһаа деревнидэ бусажа ерээд байһан мүнөө үеынхидэ адли иимэ ехэ хүсэтэй хэзээшье байгаагүй ба хүдөөдэ иимэ ехэ нүлөөтэй байгаагүй юм. Деревнидэ партиин нүлөөлэлгын саашадаа үргэдэһэн ба хүдөө ажалай талаар тэрэнэй хүтэлбэрилхы үүргын ехэ болоһон ябадал хадаа колхозуудта партийна эхин организацинуудай ургаһанай ба бүхэжэһэнэй шууд сэхэ аша үрэнь болоно.

Манай хүдөө ажалай урда байһан ехэхэн зорилгонууд болбол колхозуудай ажабайдалда коммунистнуудай үүргые имагтал саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байгаа хада бэелүүлэгдэжэ болохо байна. Гэхэ зуура, тэдэнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилгын ниитэ хэмжээ олон районуудта хангалтатай гэжэ тоолохын аргагүй. Энээниие олон тоото фактнууд гэршэлнэ.

Омско областиин Молотовско райондо 30 хүдөөдэхи партийна организацинууд бии юм. Энэ болбол ехэхэн хүсэ гээшэ. Зүгөөр райком энээниие хүсэдөөр ашагланагүй. Мүнөө жэлэй 7 һарын турша соо райкомой бюро өөрынгөө заседанинууд дээрэ 295 асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Тэрэ тоодо колхозуудай коммунистнуудай хүдэлмэридэ хамаатай нэгэшье асуудал үгы байна. Энэ үе соо райком болбол нэгэшье колхозно парторганизациие шалгаагүй ба тэрэнэй хүдэлмэри тухай бюро дээрэ дуулаагүй байха юм.

Колхозно парторганизацинуудай ажабайдалда хамаагүйгөөр хандаха ябадал Молотовско районой партийна хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин бүхы арга методые доорхойлно. Партиин райкомой секретарьнууд нүхэд Румянцев, Кулигин ба Ликова гэгшэд колхозуудаар ябахадаа, партийна хуралда байха гү, али ядахадаа коммунистнуудтай хөөрэлдэхэшье үгы байдаг заншалтай. «Маяк социализма» гэжэ артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Шулова иигэжэ мэдүүлнэ:

—Райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Румянцевай намда, партийна организациин секретарьта, партийна хүдэлмэриин асуудалнуудаар хандаһан ушарые һананагүйб. Харин ядаал, колхозой түрүүлэгшэ хаана гэжэ намһаа тэрэ асуудаг.

Иимэрхүү байдал мүн Омско областиин бусад зарим районуудта байна. Колхозно парторганизацинуудые ба юрэнхыдөө партийна политическэ хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилһэн дээрэһээ Омско область ургаса хуряалгаар ба таряа тушаалгаар ехэхэнээр гээгдэжэ байна.

Олон партийна эхин организацинууд болбол коллективнэ ажахын бэхижэлтын асуудалнуудта халиргайгаар хандадаг, артельнэ үйлэдбэриин экономикые һулаар шэнжэлэн харадаг, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхын асуудалнуудта еһотой анхарал хандуулдаггүй байха юм. Тэдэнэр болбол колхозуудай правлениин ажал-ябуулгые хинаха талаар тэдэндэ үгтэһэн эрхые хангалтагүйгөөр бэелүүлдэг, гүрэнэй жаяг заршамые ба хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэхэ ушарнуудые харангүй гарадаг байна.

Райкомууд болбол колхозуудта партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхын түлөө, тэдэнэй бэеэ даанги ба өөрөө мэдэлтэй байхые бүхэжүүлхын түлөө ехэнхидээ һанаагаа зободоггүй. Энээниие, түсхайлхада, колхозой түрүүлэгшэ гү, али түрүүлэгшын орлогшые нэгэ доро парторганизациин секретаряар байлгадаг, тухай зарим газарнуудта тараһан практика гэршэлнэ. Энээнэй эсэстэ парторганизацинууд болбол правлениин ажал-ябуулгые хинажа байха эрхэеэ ашагланагүй, артельдэ гарадаг элдэб аашануудтай тэмсэнэгүй, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие багаар ябуулна.

Партийна организацинуудай бэеэ даанги ба өөрөө мэдэлтэй байха ябадал болбол колхозой правлениин ажал-ябуулгые хинажа байха тэрэнэй шухалын шухала уялга зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын зайлашагүй арга нүхэсэл мүн. Энээнгүй һаа, бэе бэедээ түрэл саданаар хандажа дутуу дундануудые ба алдуу эндүүнүүдээ дараха далдалхые болюулха, мүн колхозой доторой ба гүрэнэй жаяг заршамые эбдэхэ ябадалые болюулха эрхэ байдал бии болгохын аргагүй. Хинаха эрхэеэ бэелүүлхэ, артелиин правлениин дутуу дундануудые шүүмжэлхэ ба тэрэнэй хүдэлмэриие заабарилан ябуулха зуураа, партийна организаци болбол правленидэ али болохоор туһалха, тэрэнэй нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ, артельнэ хэрэгүүдые хүтэлбэрилхэдэ тэрэнэй үүргые бүхэжүүлхэ уялгатай.

Колхозно парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэдөө партиин райкомууд болбол, нэгэдэхеэр, коммунист бүхэн өөрынгөө идейнэ хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байхын, партийна организаци бүхэн бурьялма эдибхитэй партийна ажабайдалаар ажаһуухынь түлөө, хоердохеор, бригаданууд, звенонууд ба фермэнүүд дээрэ нэгэшье үдэр ниитэ-политическэ хүдэлмэриие таһалдуулхагүйн түлөө ажал хэрэгээ тиимээр эмхидхэхэ еһотой. Колхознигуудай дунда агитационно-пропагандистска хүдэлмэриие коммунистнуудай ябуулдаггүй байдалые яажашье тэсэшэгүй. Колхозуудта бүхы хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ба гүрэнэй урдахи уялгануудые саг болзортонь дүүргэхэ ябадал политико-ниитын хүдэлмэриие эмхидхэһэнһээ ехээр дулдыдадаг гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Эхин организаци бүхэн өөрынгөө хүдэлмэридэ үргэн колхозно активта түшэглэжэ, деревнидэ үнэхөөрөө большевистскэ ударидагша ба бүхы колхознигууд ба колхозницануудые өөрынгөө хойноһоо дахуулжа ябагша болохо еһотой.

Колхозно партийна организацинуудай урда ехэхэн ба харюусалгата зорилгонууд табигдаад байна. Эдэ зорилгонууд болбол шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ, советскэ гүрэнэй хүсэн шадалые бүхэжүүлхэ эрилтэнүүдһээ гарана гээшэ. Коллективнэ ажахын аша туһые, гүрэнэй аша туһые үнэн сэхээр хамгаалагша байхые, гүрэнэй даалгабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхые, колхознигууд ба колхозницануудые коммунизмын сурталаар хүмүүжүүлхые парти болбол өөрынгөө хүдөөдэхи партийна эхин организацинуудһаа эринэ. Энээн тухай илангаяа мүнөө үедэ, ургаса хуряалгын ба таряа болон хүдөө ажалай бусад продуктнуудые бэлэдхэлэй үедэ һанаха шухала. Нютагай партийна органууд болбол партиин табиһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэдэнь колхозно партийна организацинуудта, хүдөөдэхи коммунистнууд ба комсомолецуудта туһалха еһотой.

(Сентябриин 16-ай «Правдын» түрүү бэшэг).

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ХУРДАДХАХА!

Республикын колхозуудаар таряахуряалга ба намарай пар хахалалгын ябаса тухай

БМАССР-эй Газартаряалангай Министерствын мэдээн

1946 оной сентябриин 15

Аймагууд	Ороһоного культурануудай хадалга (процентээр)	Һурилгэ (процентээр)	Сохилго (процентээр)	Намарай пар хахалалга
Курумканай	86,1	66,3	43,4	60
Закаменай	76,0	14,3	27,5	130
Баргажанай	73,4	38,4	37,7	67
Зэдын	68,6	25,6	27,4	203
Бичурын	68,2	49,4	42,6	456
Торийн	67,2	23,9	31,6	297
Кяхтын	65,5	55,2	39,5	413
Кабанскын	59,8	46,2	30,1	283
Сэлэнгын	58,8	50,2	42,9	390
Кударын	55,4	65,7	34,8	605
Б-Кударын	54,7	61,7	47,8	189
Тарбагатайн	51,6	44,2	42,9	716
Мухаршэбэрэй	49,1	27,5	37,5	400
Прибайкальска	47,1	41,7	33,4	66
Заиграйн	46,5	10,6	44,2	128
Хэжэнгын	45,9	26,2	33,8	223
Иволгын	44,6	40,4	32,9	140
Хоринн	41,4	—	41,1	81
Түнхэнэй	38,8	15,6	41,2	98
Яруунын	32,7	97,1	29,0	—
ХАМТА	55,6	40,7	37,8	1948

Сентябриин 10-һаа 15 хүртэр таряа хуряалгын ябасада миил 9,7 процент ургалта болоһон байна. Ургаса хуряалгада ороһонһоо хойшо гээгдэжэ ябаһан Яруунын, Түнхэнэй, Хоринн, Хэжэнгын, Иволгын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагуудай колхозууд темпээ шангадхаха тушаа эрид хэмжээ абаагүй байһан дээрэһээ республика соо эгээл хойно шэрэгдэжэ ябанад.

Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд һүүлэй табан хоног соо таряахуряалгаар оройдоо 8,7 процент ургалта үгэбэ. Мүн эндэ һурилэлгэ ба сохилго хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байха юм.

Намарай пар бэлэдхэхэ сагай үнгэржэл байһан болобошье, республика соо миил 4948 гектар хахалагдаад байна. Яруунын аймагта нэгэшье гектар хахалагдаагүй байха юм. Мүн Прибайкальска, Курумканай, Баргажанай, Хоринн аймагуудта оройдоо 60 гаран га намарай пар хахалагдаһан байна.

1946 оной хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдые шиидхэхэ кампанинууд—таряахуряалга, намарай пар хахалалгые тон адли, түргэн темптэйгээр ябуулха хэрэгтэй. Эдэ хүдэлмэринүүдэй, илангаяа таряахуряалгын хүдэлмэринүүдэй хоорондо забһар гаргаха ябадал бүхы темпые удааруулха байна. Гэбэшье, хуряалга, сохилго, һүрилэлгын дунда олонхи аймагууд угаа ехэ забһар гаргажа байна.

Тиихэлээр гүрэндэ таряа тушаалгада һаад тохёолдоно. Имагтал һүрилэлгэ, сохилгын хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэнһээ боложо, таряа тушаалга хаа-хаанагүй удааржа байха юм. Кяхтын аймаг гүрэндэ таряа тушаалгаар бүришье гээгдэжэ ябана.

Мүнөө үедэ таряахуряалга, намарай пар хахалалгые бүхы хэмжээгээр шангадхаха саг ерээ. Таряа хадалгые үшөө хэдэн хоногто унжагайруулбал, үргэлжэ ехэ ургасаяа узууртань гээжэрхихэ байнабли. Тиимэ гүүлдэ орохогүйн тулада ургажа һууһан таряагаа дары хуряажа абаха ябадалда колхоз, МТС бүхэнэй хамаг хүсэн элсүүлэгдэхэ ёһотой.

Аймагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органууд таряахуряалга, намарай пар хахалалгые эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэхэ ябадалые нютаг бүхэндэ хангаха уялгатай.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ТАРЯА ТУШААНА

Шэнэ ургасын шэлэмэл таряае гүрэндөө тушаажа, арюун нангин уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан колхозуудай тоо һүүлэй үедэ олошоржол байна.

Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө Баргажан соо түрүүлэн дүүргэбэ. Тиин, энэ колхоз түсэбһөө гадуур таряа тушаажа байна. Мүнөө бэлэдхэлэй пунктда түсэбһөө үлүүлэн 162 пүүд таряа оруулһан байха юм.

XVIII партсъездын нэрэмжэтэ, «Большевик» Чкаловай, Ленинэй, Фридрих Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбүүдээ һаяар дүүргэхэнь.

Дымбрыловэй бригада жэлэйнгээ түсэбые 300 процент дүүргэбэ

Саянтын МТС-эй бүхы тракторна бригаданууд Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсоһон байна. Тэдэнэрэй дунда социалистическэ мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэрэнхэй.

«Улаан Оронго» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэр Дымбрыловэй бригадын члэнүүд гансашье Саянтын МТС соо бэшэ, харин бүхы республика соо түрүү зэргэдэ ябана. Залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, нүхэр Дымбрыловэй бригадын члэнүүд тракторна хүдэлмэринүүдэйнгээ жэлэй түсэбые 200 процент дүүргэхэ уялга абаа һэн. Тиин, энэ бригадынхид хабарай тарилгаһаа эхилээд эмхитэй журамтайгаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар, хэлэһэн үгэдөө хүсэд хүрөө.

Нүхэр Дымбрыловэй бригадынхид тракторна хүдэлмэринүүдэйнгээ жэлэй түсэбые 300 процент дүүргэжэ, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэһэн байха юм

Л. ТАРХАЕВ.

Түрүү комбайнернууд үгэдөө хүрэжэ байна

Ургаса хуряалгые саг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө Ново-Брянска машинно-тракторна станциин комбайнернууд социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсоһон юм. Хүдэлмэриин дүнгүүд дээрэһээ хараад үзэхэдэ, түрүү комбайнернууд абаһан уялгануудаа бодотоор дүүргэжэ байна.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнер А. Жерлов гэгшэ комбайнаар таряа хуряаха түсэбөө 72 процент дүүргэбэ. Һаянай энэ нүхэр үшөө шанга темптэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэшэлэн тус МТС-эй комбайнер И. Афанасьев гэгшэ уялгаяа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэжэ байха юм.

Мүн Курбын МТС-эй комбайнер нүхэр Рязанов гэгшэ Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо 220 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряагаад байна. «III Интернационал» колхоздо хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэр Гатабон 200 гаран гектар таряа хуряагаа. Орденто комбайнер нүхэр Тулун Ырендоржиев урдынхи шэнги һайнаар хүдэлмэрилжэ байнхай.

К. ЩЕРБАКОВ.

Үдэрэй 6—7 гектар хадана

Цырен Саднаева гэгшэ Закаменай аймагай «Большевик» колхозой түрүү члэнүүдэй нэгэниинь болоно. Энэ нүхэр мүнөө жэлэй таряа хуряалга дээрэ жаткын машинистаар хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа, колхоз соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хододоо түрүүлжэ ябанхай.

Нүхэр Саднаевагай үдэр бүриин хүдэлмэриин дүнгые харахада, халаһан таряаниинь ходо 6—7 гектар хүрэһэн байдаг юм. Хэһэн хүдэлмэриинь шан үргэлжэ һайн байдаг.

В. БУДАЕВ.

Таряа тушаалгые юундэ удааруулнаб

Кяхтын аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые удааруулжа байна. Һүүлэй мэдээгээр энэ аймаг таряа тушааха түсэбөө миил 21 процент дүүргэһэн байха юм. Таряа тушаалгын иитэрээ гээгдэжэ байһан гол шалтагаан юуб гэхэдэ, һүрилэлгэ, сохилгын хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэнһээ болоно. Усть-Киранска сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгаар бүри ехэ гээгдэлтэй. Мүн Ворошиловай, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозууд таряа тушаалгые унжагайруулжа байна.

Дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ таряа тушаалгые иимэ ехээр унжагайруулжа байһан болобошье, гээгдэлнүүдээ дары усадхаха тушаа хүсэд анхарнагүй. Мүн эдэ колхозууд хүрэнгэ хаалгые хангалтагүйгөөр ябуулна.

Ерэхэ үбэл хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын түлөө бүхы хүсэеэ гульдхаха ёһотойбди

Эдэнэрэй хүсөөр 2800 центнер үбһэн бэлэдхэгдээ

Яруунын мяханай совхозой хүдэлмэрилэгшэд адуу малдаа үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон байна. Үндэр наһатай болоһон үбгэд хүгшэд үбһэхуряалга дээрэ үнэн сэхэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээлхэдэ, 76 наһатай Иван Николаевич Фомин гэгшэ 161 центнер һайн шанартай үбһэ сабшажа, совхоздоо тушааба. Тэрэшэлэн Ефим Архипович Заремба гэгшэ 64 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байна. 73 наһатай Бато Бадмаев гэгшэ өөрынгөө тусхайта ажалһаа гадуур 200 центнер үбһэ сабшажа, гүрэнэй малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн аша туһа хүргэбэ.

Совхозой гэрэй эзэн эхэнэрнүүд Фекла Курмазова, Анна Проскова ба Дарья Быкова гэгшэд хамта дээрээ 240 центнер шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ тушааһан байна.

Гадна, эндэхи һургуулиин һурагшад амаралтынгаа үедэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, һурагша Бадма Жамсуев гэгшэ гараараа үбһэ сабшахадаа, үдэрэйнгөө нормые 150—180 процент хүртэр дүүргэдэг байгаа. Мүн һурагша Дугар Цыремпилов гэгшэ үбһэ сабшаха даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг һэн.

Совхозой үбгэд хүгшэд ба һурагшадай хүсөөр 2800 центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэгдээ

М. НИМАЕВ.

Хонидтоо хоолтой тэжээл бэлэдхэнэ

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной «Большевик» гэжэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Дамбаев, партийна эхин организацинь секретарь нүхэр Ванчинов) 1946 ондо хони үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Тус колхозой хонишод олон жэлэй баялиг дүршэлтэй болоһон тула хони ямаадайнгаа түлые нэгэшье гарзагүйгөөр тэнжээһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, түрүү хонишод Б. Тодорхоева 50 эхэ хонинһоо —80 хурьга, Д. Будатуева 55 эхэ хонинһоо—72 хурьга, залуу комсомолка Г. Самбуева 50 эхэ хонинһоо —68 хурьга тэнжээжэ абаа.

Мүнөө эдэнэр хони ямаадтаа хоолтой һайхан тэжээл бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоод үбһэхуряалгада эдибхитэйгээр хабаадалсажа байха юм. Хониной фермын хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр олохон центнер тэжээл бэлэдхэгдээ.

(МАНАЙ КОРРЕСПОНДЕНТ).

9 гектарһаа 422 центнер үбһэ абаба

Республикын түрүү луговодууд герасимовска хүдэлмэриин дүршэлөөр ажаллажа, сабшалангай ургасые нилээдгүй дээшэлүүлһэн байха юм

Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Афанасий Терентьевич Богомазов гэгшэ 9 гектар туршалгын участок дээрэһээ 422 центнер үбһэ ногоо ба бусад участогууд дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 13 центнер ургаса хуряаһан байна.

Түрүү луговод Афанасий Терентьевич Богомазов гэгшэ үбһэнэй үндэр ургаса хуряахын түлөө сабшалангай газарые агротехникын заабаряар нилээдгүй оролдосотойгоор үтэгжүүлһэн байха юм.

М. ТУГНУЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. Д. Багировые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Нүхэр М. Д. Багировай түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, парти ба советскэ арадай үмэнэ харуулһан тэрэнэй габьяае анхаралдаа абалсажа, нүхэр Багиров Мир Джафар Аббасовичые Ленинэй орденоор шагнаха

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.
Москва, Кремль.
1946 оной сентябриин 16.

Урда-Уральска металлургическа комбинат

ОРСК, (ТАСС). Орск ба Халилово гэжэ поселогой райондо ехэ үнэтэй шанартай түмэрэй рудагай малтамалай газар нээгдэһэн байгаа. Тэрэ рудада никель ба хромой байһан дээрэһээ бата бүхэ легированнэ шэрэм ба булад шудхажа болоно. Мүнөө Шэнэ-Троицк гэжэ городто Урда Уральска металлургическа комбинадай барилга эхилээд байна. Эндэ шэнэ табанжэл соо хоер доменно пеэшэн, 2 коксово батарей, блюминг, механическа, бессомеровскэ, мартеновскэ цехүүд ба бусад хэдэн предприятинууд ашаглалгада оруулагдаха юм.

«Орскметаллургстрой» трестын барилгашад түрүүшын коксово батарейн барилгын газар дорохи хүдэлмэрине дүүргэбэ. Нүүрһэ абалгын нүхэн, бутаруулгын отделениин барилганууд эхилээ, хамһабариин цехүүдэй монтажна хүдэлмэринүүд түргэн темптэйгээр ябуулагдажа байна.

«Тангариг» гэжэ фильмһээ нэгэ үзэгдэл.

Арадай тангариг

„Тангариг" гэжэ фильм соо агууехэ Ленинэй нүгшөөд байхада, тэрэнэй хамагай ойрын соратник Сталинай үгөөр дамжуулан советскэ арадай Ленин багшадаа үгэһэн тангаригые ба тэрэ тангаригаа хайшан гэжэ бэелүүлжэ байһаниинь харуулагдана.

Танай илагдашагүй туг доро жагсаад, Танай номнол һургаалаар бэеэ зэбсэглээд, Танай нангин захяануудые бэелүүлхэбди, Танай эхи табиһан агууехэ хэрэгые эсэстэнь хүргэхэбди гэжэ советскэ арад манай социалистическэ Эхэ оронипе, манай большевистскэ партиие байгуулһан Ленин багшадаа тангаригаа үгөө.

Советскэ олонациональна гүрэн болбол агууехэ Сталинай ударидалгаар ябажа, Ленин багшынгаа арюун нангин захяануудые гайхамшагтай сэхээр гүйсэдхэжэ, үгэһэн тангаригаа бэелүүлжэ байһаниинь энэ „Тангариг" гэжэ фильм соо тон эли тодоор харуулагдана.

Энэ фильмые сэдьхэлээ хүдэлэнгүй хаража болоногүй. Угаа ехэ бэрхэшээлнүүдые ба дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдые дабажа, Эхэ оронойнгоо ерэһэниие харахада, сэдьхэл омог ба баяртай байна. Тэрэшэлэн Эхэ оронойнгоо саашадаа улам гэрэлтэжэ, улам хүсэтэй болохын түлөө дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые түргэнөөр дүүргэлсэхын түлөө үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ дурам хүрэнэ.

Данри ХИЛТУХИН.

Сэдьхэл баяр баясхалангаар халина

«Тангариг» гэжэ шэнэ фильм соо хорин хоёр жэлэй саана В. И. Ленинэй наһа бараад байхада тэрэнэй тон дүтын һурагша ба соратник Иосиф Виссарионович Сталинай мартагдашагүй тангариг үгэжэ байһые харуулна.

Тэрээнһээ хойшонхи 22 жэл соо манай советскэ арад зон болбол большевистскэ партиин ба советскэ арадай агууехэ вождь нүхэр Сталинай ударидалга доро ябажа, залуу советскэ республикаяа дотоодын ба гадаадын дайсадһаа хамгаалан абажа гараад, бүхы хүндэ хүшэрнүүдые дабажа, агууехэ Эхэ ороноо сэсэглүүлэн мандуулжа байна.

1941 ондо Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилжэ, манай советскэ арад зон болбол большевистскэ партиингаа ба агууехэ Сталинайнгаа сэсэмэргэн хүтэлбэрилгын ашаар дайнай хатуу шанга бэрхэшээлнүүдые шэн зоригтойгоор гаталжа, фашистска Германиие үй бута сохёод, зүүн зүгтэ Японско империалистнуудые дараа. Мүнөө манай арад Эхэ ороноо һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые бэелүүлжэ байна.

Энэ фильм соо эдэ бүгэдые харахада хүнэй зосоо хүдэлэн долгилжо, сэдьхэл баяр баясхалангаар халина.

Энэ фильмын режиссер М. Чиаурелиин ехэ хүдэлмэриие үнэн зүрхэнһөө һайшаажа баясамаар. Хабаадалсаһан артистнууд үнэхөөрөө тон мэргэжэл дүршэлтэйгөөр наадажа, хаража һууһан арадуудай һайшаал хүндэлэлые бэедээ татана.

Энэ «Тангариг» хадаа хүн бүхэнэй нэгэшье дахин бэшэ, хэдэн дахин харахаар һайн фильм байна.

Цымжит ЦЫДЫПОВ.

Партиин историтой танилсанагүй

Тарбагатайн аймагай партийна организацида 400 холо гаран коммунистнууд тоологдоно. Эдэнэрэй олонхинь дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ партида ороһон залуу коммунистнууд болоно. Эгээл иимэһээ партиин айком болбол эдэнэрэй идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа гол анхаралаа табиха ёһотой байгаа.

Теэд, залуу коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ тушаа эндэхи партийна эхин организациин хүтэлбэрилэгшэд горьтой хүдэлмэри хэнэгүй. ВКП(б)-гэй айкомой ба партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө анхарал оролдолгые ехэнхидээ ажахын асуудал тушаа хандуулаад, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие мартажархиһан байха юм.

Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци, үнгэрэгшэ жэлэй март һараһаа хойшо мүнөө жэлэй август һара хүртэр 33 дахин хамтын суглаа хэжэ, ажахын удхашанартай 40 гаран асуудалнуудые зүбшэһэн байбашье һаа, коммунистнуудайнгаа большевистскэ партиин историтой хэрзэргэ танилсажа байһан тухай нэгэшье асуудал зүбшэн хэлсээгүй байшоо. Дзержинскиин ба Чапаевай нэрэмжэтэ, «Путь Ленина» ба «Красный боец» колхозуудай парторганизацинуудта иимэрхүү байдалтай.

Аймагай олонхи партийна эхин организацинуудай дэргэдэ «ВКП(б)-гэй историин хуряангы курсые», нүхэр Сталинай түүхэтэ номые болон табанжэлэй түсэб тухай хуулиие шудалха политһургуулинууд болон кружогууд эмхидхэгдэһэн бэлэй. Теэд, эдэнэрэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэрэшэлэн манай аймагай партийна зарим эхин организацинууд хамтын суглаае һайн бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэнэ. Энэ талаар Б-Куналейн территориальна парторганизациин секретарь нүхэр Сластин илангаяа хангалтагүй хүдэлмэри хэнэ. Суглаанда һайнаар бэлэдхэхэ, теоретическо-политическэ темээр элидхэлые үнгэргэхэ талаар һаналаа табидаггүй байха юм.

Тиимэһээ ВКП(б)-гэй айком ба тэрэнэй эмхидхэлэй-инструкторска таһагай хүдэлмэрилэгшэд болбол партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй Обкомой XXIV пленумэй шиидхэбэриин ёһоор табиха үүргэтэй болоно.

И. ФЕДОРОВ.

СССР—США-гэй шатарай матч

Сентябриин 11-һээ 16 хүртэр СССР-США-гэй уласхоорондын шатарай Москвада үнгэргэгдэбэ. Энэ матчда советскэ шатаршад Ботвинник, Керес, Смыслов, Рагозин ба бусад толотомо илалтануудые туйлаба. Советскэ шатаршад бүгэдэ 8 парти шүүжэ, 9 партида тэнсэһэн ба 3 парти алдаһан байна гэбэл: матчын нэгэдэхи турта СССР-эй команда болбол 7:3 тоотойгоор ба хоердохи турта 5,5:4,5 тоотойгоор шүүһэн байна.

СССР-эй командын ашагта 12,5:7,5 гэһэн юрэнхы дүнтэйгөөр матч дүүргэбэ.

Польшын баруун хилэнүүд тухай В. М. Молотовой хэлэһэн мэдүүлгэ

Парижда байгаа хэблэлэй польско агенствын түлөөлэгшэ Бибровский гэгшэ Штутгартда Америкын Холбоото Штатуудай Гүрэнэй секретарь г-н Бирнсын хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын һанал бодолые хэлэжэ үгэхыень гуйжа СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовто хандаһан байгаа.

В. М. Молотов хэблэлэй польско агентствын түлөөлэгшын гуйлтые хангахаар зүбшөөгөөд, тэрээн тушаа иигэжэ мэдүүлһэн байна гэбэл:

Сентябриин 6-да Штутгартда үгэ хэлэхэдээ г-н Бирнс болбол Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Советскэ Союзай правительствонуудай түрүүнэр Берлинскэ (Потсдамска) конференци дээрэ Силези болон урдань байһан Германиин бусад зүүн районуудые польско гүрэнэй захиргаан доро дамжуулан үгэхэ гэжэ үгэеэ нэгэдэһэн байгаа, теэд тэдэнэр Польшодо ямар нэгэн тодорхой территориие дамжуулан үгэхэ ябадалые эбтэйгээр тааруулжа шиидхэхэдээ баримталха шиидхэбэри гаргаагүй юм, Польшодо үгтэхэ газарай хэмжээнь тэрэ эсэслэн тааруулха хэрэгэй хэгдэхэдэ тодорхойлогдохо ёһотой юм гэбэ. Тиимэ мэдүүлгэ гээшэ Польшын мүнөөнэй баруун хилэнүүдэй бата бэхи байһандань һэжэглэхэ ябадалые ерүүлжэ болохо байна, тиимэ хадань тэрээн тухай харюу хэлэнгүй орхихын аргагүй.

Энээнтэй холболдуулан зарим нэгэн фактнууд дээрэ тогтожо хэлэхэ шухала байна.

Тон түрүүн Берлинскэ конференци сохом ямар шиидхэбэри гаргаһаниие һануулха хэрэгтэй. Хэнэйшье мэдэхээр, гурбан правительствонуудай толгойлогшол тус конференци дээрэ Свинемюнде, Одер ба Баруун Нейсеһээ зүүн тээхи, урдань Германиин байһан, территоринууд болбол польско гүрэнэй захиралта доро байха ёһотой, Польшын баруун хилэнүүдые эсэслэн тодолхо ябадалые Амгалан тайбанай конференци хүртэр хойшолуулха ёһотой гэжэ һаналаа нэгэдэһэн байна.

Энэ шиидхэбэри хадаа гурбан державануудай Крымскэ конференциин тогтоолой дүүргэлтэ тэды байһан юм, ушарынь тэрээнһээ хахад жэл урда тээ Крымскэ конференци хадаа Польша болбол хойто ба баруун тээгээ газараа нилээд ехэхэнээр нэмээжэ абаха ёһотой гэжэ тоолоһон байгаа. Иимэдэ, Берлинскэ конференци болбол Крымскэ конференци дээрэ бүри Рузвельтын хабаадалгатайгаар хараалһан зүйлые дүүргэлтэ болгоһон тэды байна, энэ шиидхэбэриие саг зуурын эрхэ байдалай нүлөө доро абгаһан, гэнтын ушаралай зүйл гэжэ яашье тооложо болохогүй. Тэрэ байтагай. Польшын баруун хилые Одер ба Баруун Нейсе хүргэр абташаха гэһэн тус шиидхэбэри болбол үни удаан зүбшэлдөөн хэлсээнэй һүүлдэ тогтоон абгаһан байха юм, энэ зүбшэлдөөндэ мүн баһа польско правительствын түлөөлэгшэд хабаадалсаһан байгаа. Энэ шиидхэбэриие тэрэшэлэн французска правительство зүбшөөһэн байна гэжэ энлэ нэмэн хэлэхэ шухала.

Берлинскэ конференци болбол Польшын шэнэ баруун хилэ тухай өөрынгөө шиидхэбэриие ямар ехэ удхашанартай гэжэ тооложо байһыень дооро дурсагдагша зүйлнүүд дээрэһээ харагдана. Тус конференци дээрэ мүн ондоо шиидхэбэри тогтоон абтаһан байна гэбэл, Польшодо үгтэһэн газар дээрэһээ немецкэ хүн зониие Германируунь нүүлгэхэ тухай тогтоол абтаһан байгаа. Энэ бүгэдэ тухай сүм ниитэлэгдэһэн хадань, энээнэй хуби болохо зүйлнүүд тухай эндэ тогтон хэлэһэнэй хэрэггүй.

Берлинскэ конференциин шиидхэбэринүүд огтошье миин саарһан дээрэ үлөөгүй юм. Берлинскэ конференциин дүүрэһэн дары тэдэ шиидхэбэринүүд бодото байдал дээрэ бэелүүлэгдэжэ ороһон байна. Польшын баруун хилэ хадаа Свинемюнде-Одер-Баруун Нейсе гэһэн линеэр жэлһээ үлүү байн гээшэ. Энэ линиһээ зүүн тээшэ байгаа бүхы территориин захиргаан болбол мүнөө хоёрдохи жэлээ польско правительствын гарта байна. Бүри 1945 оной ноябриин 20-до Германидахи Хиналтын Совет болбол Польшоһоо немецкэ хүн зониие нүүлгэхын түсэб баталһан байгаа. Энэ түсэбэй ёһоор Польшоһоо 3 миллион хахад немецүүдые Германиин, Советскэ ба Английскэ эзэмдэлгын газарнууд тээшэ нүүлгэхэ ябадал эхилһэн байна. Тэрээнһээ хойшохи бүхы турша дотор энэ нүүлгэн болбол мүнөөдэр хүртэр зогсолтогүй үргэлжэлһэн байха юм. Мүнөө 2 миллионһоо үлүү немецүүд Польшоһоо Германиин территори дээрэ нүүлгэгдэһэн байна, гэхын хамта, энээнэй хахадһаань олонхинь английскэ зоно худар нүүлгэгдэһэн байха юм. Нүүлгэгдэһэн немецүүдэй орондо тэндэнь Польшын бусад районуудһаа полягууд нүүн ерэжэ байралжа байна. Польшын баруун газарнууд дээрэ мүнөө үедэ нэгэ бэшэ миллион полягууд нүүн ерэһэн байха юм. Эдэ бүхы ушарнуудые Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдшье, мүн бусадшье оронуудай түлөөлэгшэд һайн мэдэдэг. Дээрэ дурсагдагша фактнууд дээрэһээ харахада, Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Советскэ Союзай правительствонууд болбол Польшын баруун хилые урилуулха тухай шиидхэбэриие ямар тон ехэ удхашанартайб гэжэ тооложо байһыень эли тодо болоно, мүн энэ шиидхэбэриие хожомынь ямар нэгэн шэнэ үзэмжэдэ оруулха гэһэн һаналһаа энэ ябадал огто үүдхээгүй байһаниинь баһа тодо болоно.

Берлинскэ конференци хадаа Польшын баруун хилые эсэслэн тодорхойлхо ябадалые Амгалан тайбанай конференци хүртэр хойшолуулха шухала гэжэ тоолоһон юм гэдэгынь дамжаггүй зүб. Еһо тэды талань сохом иимэ. Гэбэшье бодото хэрэг дээрээ, гурбан правительствонууд болбол Силези ба дээрэ дурсагдагша территориие польско правительствын захиралта доро үгөөд байхадаа, тэрээнһээ гадна, энэ территоринууд дээрэһээ немецүүдые нүүлгэхэ тухай түсэб тогтоон абаад байхадаа, Польшын ерээдүйн баруун хилэ тухай өөрынгөө һаналые дүүрэн хэлээ гээшэ. Немецүүдые иигэжэ нүүлгэхэ ябадал хадаа имагтал саг зуурын туршалга тэды ябуулагдаһан хэрэг гээшэ гэһэн һанал хэнэй тархида орохоб? Эдэ территоринууд дээрэһээ немецүүдые нүүлгэн гаргажа, тэрэ дары Польшын бусад районуудһаа полягуудые тэрэ худар нүүлгэн оруулха гэһэн шиидхэбэриие тогтоон абагшад болбол нэгэ хэды саг үнгэрһэн хойно эрид һөөргэ хэмжээ ябуулгануудые ябуулха гэһэн дурадхал оруулжа шадахагүй байна. Эдэ хэдэн миллион хүнүүдые иимэ туршалгануудта оруулха гэһэн бодол хүнэй тархида орошогүй зүйл мүн байхаһаа гадна, полягууд тухайшье, мүн баһа немецүүд тухайшье иимэ хатуу шэрүүн ябадал гаргалга гээшэ хэлэ һагүй гээшэ бэзэ.

Эдэ бүгэдэ дээрэһээ харахада, Трумэн, Эттли ба Сталинай гараа табиһан Берлинскэ конференциин шиидхэбэри болбол Польшын баруун хилэнүүдые сохом тодолһон ба энэнь Германитай баталха эб найрамдалай договор тушаа ерээдүйн уласхоорондын конференци дээрэ гансал өөрынгөө баталалгые хүлеэжэ байһаниинь элитэ. Правительствонуудай толгойлогшонорой гар табилганууд болбол арадуудай дунда яахадаа иимэ үндэр ехэ хүндэтэйб гэхэдэ, эдэ гар табилгануудаар баталагдаһан шиидхэбэринүүдэй эбдэршэгүй хүсые ба моральна үндэр хүндые бүгэдэ хүнүүд мэдэдэг ойлгодог дээрэһээ болоно.

Гэбэшье, Польшын баруун хилэнүүд тушаа г-н Бирнсын хэлэһэн үгэ соохи зарим нэгэн зүйлнүүд болбол энэ асуудалай талаар зарим нэгэн американска этэгээдүүдэй һанамжанууд бата бэхи бэшэ байһан тушаа зарим нэгэн һэжэг түрүүлжэ болохо байна. Тиигэбэшье, нүгөө талаһаа, иимэ асуудалнууд болбол ямар нэгэн саг зуура соо үнгэржэ байдаг политическэ ашаг олзо бодолгын зүйл боложо шадахагүй байһаниинь тоншье элитэ.

Польшын баруун хилэнүүд тухай Берлинскэ конференциин түүхэтэ шиидхэбэриие хэншье зүршэн эбдэжэ шадахагүй юм. Мүнөө үедэ энээниие хэжэшье шадагдахагүй байһаниие фактнууд гэршэлхэ байна.

Советскэ правительствын һанамжа иимэ гээшэ.

Өөрынгөө баруун газарнууд дээрэ ябуулжа байгаа агууехэ һэргээн бодхоолгын хүдэлмэридэнь польско хани нүхэдтөө амжалта хүсэхэ ба демократическа Польша ба Советскэ Союзай хоорондо бэхижэн байгаа хани холбоон ба ахадүүгэй харилсаанда бата найдажа байһанаа хэлэхэмни намда үлэнэ.

Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ

Нэгэдэмэл нацануудай оронуудһаа зөөжэ абаашаһан эд зөөриие бусаажа үгэхэ тухай

ПАРИЖ, сентябриин 13. (ТАСС-эй спец. корр.). Италида хамаатай экономическа асуудалнууд тушаа комисси болбол эзэмдэгшэдэй дээрмэдэжэ абаашаһан эд зөөриие бусааха тухай асуудалда хабаадаха эб найрамдалай договорой проектын бүлэгые үсэгэлдэр ба мүнөөдэр зүбшэн хэлсэһэн байна.

Эб найрамдалай договорнуудай текстнүүдэй зохеогдожо байһан мүнөө сагта эзэмдэлгын үедэ дээрмэдэлгэдэ ороһон хамаг бүхы оронуудта тэрэ тоножо абаашаһан зөөриие бусааха тухай асуудалнуудта айхабтар ехэ анхаралаа хандуулжа байһаниинь эли мэдэгдэнэ. Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй зохеоһон договорнуудай проектнүүд соо эдэ асуудалнууд үргэнөөр ба али бүхы талаараа хэлсэгдэжэ үзэгдэһэн байгаа.

Жэшээнь, Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проект хадаа Итали гээшэ Нэгэдэмэл Нацануудай оронуудһаа зөөжэ абаашаһан зөөриие бусааха ёһотой гэжэ хараалһан байха юм. Энэ уялга хадаа осиин ямар нэгэн державын баалалтаар Нэгэдэмэл Нацануудай али нэгэнэйнь территори дээрэһээ зөөгдэжэ абаашагдаһан аад, мүнөө Италида байна гэжэ танигдаад байһан хамаг бүхы зөөридэ хабаадаха юм. Италиин правительство дурсагдаһан зөөриие бусааха уялгатай. Италиин правительство хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай өөһэдынгөө эд зөөриие бэдэржэ олохо ба бусаажа абахын тулада өөрынгөө хүзүүгээр хамаг бүхы арга-боломжые олгохо ёһотой. Хэрбээ Италиин мэдэлдэ байһан ба эдэ зөөриие эдлэжэ байһан хүнүүдэй мүнөө үедэ ямар нэгэн ондоо гүрэндэ байгаа юм хадань, Италиин правительство болбол тэрэ зөөриие хаанаһаа асарагдаһан тус орондонь бусаажа үгэхэ тушаа хэмжээ абаха зэргэтэй.

Реституци тухай бүлэг хадаа итальянска фашистска булимтарагшадай тонуулда ороһон Нэгэдэмэл Нацануудай эрилтэнүүдые хангаха тушаа бусад хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абахаар мүн лэ хараалһан байха юм.

Энэ бүлэг тухай хэлсэгдэхэдэнь комиссида тон эдибхитэй ба үни удаан зүбшэн хэлсэлгэ болоһон байна. Үсэгэлдэрэй ба мүнөөдэрэй заседанинууд дээрэ хэдэн олон элдэбын заһабаринууд ба нэмэлтэнүүд харагдаха үзэгдэбэ. Жэшээнь, югославска делегациин дурадхалаар реституци гээшэ шадаал һаа богонихон болзор соо хэгдэхэ ёһотой гэһэн заабариие договорой проектын текст соо оруулха гэжэ шиидхэгдээ. Югославска делегат хадаа Югославиин корабльнууд, хэдэн арбаад паровозууд, угаа олон вагонууд мүнөө хүртэр Италида байгаашье һаань, тэдэниие бусаажа үгэхэ ябадалые итальянска правительство ходо хойшолуулдаг байһан тухайнь һануулжа хэлээ.

Итальянска фашистнуудай зөөжэ абаашаһан гү, али үгы хэһэн искусствын зохеолнууд, археологическа ба түүхэтэ памятнигуудые бодхоохо, бусааха тухай греческэ делегациин табиһан асуудал үргэн ехээр хэлсэгдэһэн байна. Грециин түлөөлэгшэ хадаа гансал греческэ уранһайханай үнэтэ эдлэлнүүдые бусаажа үгэхые эрибэ.

Энээн тухай һануулаад, Белоруссиин түлөөлэгшэ болбол белорусска делегаци гээшэ греческэ делегациин оруулһан дурадхалые угтаа зүбөөр табигдаа гэжэ дэмжэнэ гэжэ мэдүүлбэ. Зүгөөр, греческэ делегациин гансал хара амяа хаража асуудал табиһыень зүбшөөжэ шадахагүй. Уранһайханай үнэтэ эдлэлнүүдые бодхоохо, бусааха гээшэ гансал Грецидэ хэгдэхэ бэшэ, мүн тиимэ тонуулда ороһон бусад гүрэнүүдтэшье бусаагдаха ёһотой байна. США-гай түлөөлэгшэ болбол уранһайханай үнэтэ эдлэлнүүдые бусааха тухай заһабариие буруушаажа хэлэбэ. Теэд тэрэнэй арсалтые хэншье зүбшөөжэ дэмжэбэгүй.

Мүн тэрэшэлэн Белоруссиин ба Чехословакиин түлөөлэгшэд хадаа үгы хэгдэһэн үнэтэ эдлэлнүүд гээшэ адлихан сэнтэй бусад эдлэлээр һэлгэгдэхэ ёһотой гэһэн асуудалые табиба. Энэ дурадхалые хэдэ хэдэн делегадууд зүбшөөн дэмжэһэн байгаа.

Уранһайханай үнэтэ эдлэлнүүдые эзэдтэнь бусаажа үгэхэ тухай асуудал тушаа шиидхэбэри гаргаха ябадал комиссиин мэнэ һаяар болохо заседанинуудай нэгэн хүртэр хойшолуулагдаа.

Греческэ түлөөлэгшэ болбол эзэмдэлгын үедэ буляагдажа абтаһан греческэ эд зөөри тушаа ямаршье акт гү, али контрактые хуулиин хүсэгүй болгожо болюулха тухай тусгаар параграфые эб найрамдалай договорой проект соо оруулхые дурадхаба.

Советскэ делегат Вышинский болбол греческэ делегациин оруулһан дурадхал хадаа яһала этигэлтэй хүндэтэй документ соо хэзээ үни шиидхэгдэһэн байгаа гэжэ тэмдэглэбэ. 1943 оной январиин 5-да СССР, США, Великобритани, Хитад ба Французска Национальна Комитет гэхэ мэтын хэдэн олон гүрэнүүд болбол фашистска державануудай эзэмдэһэн оронуудта тонуул хэһэн ба бүдүүлиг ааша гаргаһан ябадалаа далдалжа хэһэн элдэбын наймаанай хэрэгүүд хуулитай дээрэ тоологдохогүй байна гэжэ тэдэ бүхы наймаанай хэлсээ хэһэн хүнүүдтэ һануулһан декларации тунхаглаһан байгаа.

1943 оной январиин 5-ай декларации хадаа бодото тонуул дээрмэдэлгые далдалха гэжэ хуурмаг наймаанай хэлсээ хэһэн ябадалда хабаадаха байна, теэд тэрэ хадаа эзэмдэлгын үедэ хэгдэһэн алибаа актнуудые нюдэ балай болюулха гэһэн бэшэ юм. Греческэ дурадхал хадаа, 1943 оной январиин 5-да гараһан декларациин гол дүрим заабариие дабтажа хэлэнэ гээшэ. Тэрээнһээ гадна, энэ мэтын асуудалнууд договорой проектын 65-дахи статья соо ороод байһан хадань, советскэ делегаци болбол энэ дурадхалые абаһанай шухала юумые харанагүй гэбэ.

Советскэ делегациин һанал бодолые Югославиин, США-гэй ба Великобританиин түлөөлэгшэд зүбшөөн дэмжэбэд.

Советскэ делегациин баримтатайгаар хэлэһэн дээрэһээ греческэ түлөөлэгшэ өөрынгөө дурадхалые бусаажа абаха баатай болоо.

Югославска делегаци болбол союзна державануудһаа Италиин булимтаржа абаһан суднануудые Италяар бусаалгаха тухай тусгаар параграфые реституци тухай статья соо оруулха гэһэн асуудал табиба. Хэрбээ эдэ суднануудай үгы хэгдээд бусаагдажа үгтэхын аргагүй байгаа юм хадань, Итали болбол тэдэниие адлихан сэнтэй суднануудаар һэлгэжэ үгэхэ ёһотой. Югославска дурадхалай ёһоор Италиин булимтаржа абаһан бүхы пароходууд хохидоһон оронуудта гурбан жэлэй болзор соо бусаагдажа үгтэхэ ёһотой болоно.

Югослави болбол сэрэгэй урдахи тээхи флодоо өөһэдынгөө зөөреэр һэргээн бодхоожо шадаха аргагүй байна, юундэб гэхэдэ, тэндэ суднануудые бүтээхэ верфьнүүд байхагүй. Тиигэхэ зуура Итали болбол томо томо верфьнүүдтэй байна, тиимэ хадань Югославиһаа буляажа абаһан суднануудые һэргээн бодхоожо шадаха байнабшуу. Иимэ ушарһаа, эб найрамдалай договорой проект соо энээн тухай зохихо параграф оруулагдаа хадань, үнэнтэ зүб болохо бэлэй,—гээд югославска делегат дүүргэбэ.

Комисси болбол шухала хэрэгтэй тоо мэдээнүүдые итальянска делегациһаа түрүүлэн эрижэ абаад, югославска делегациин табиһан асуудалые удаадахи заседанинуудай нэгэн дээрэ хаража үзэхэ гэжэ шиидхэһэн байна.

* * *

Италида хамаатай экономическа асуудалнууд тушаа комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ австралийска делегаци болбол комиссиин хүдэлмэриие дутуу ядуугаар дүүргэхэ гэһэн һэдэлгэ гаргаба. Австралийска делегат хадаа ораторнуудай үгэ хэлэхэ сагыень хизаарлаха гэжэ баадхаба. Английска делегат болбол комиссиин хүдэлмэриие түргэдхэхэ тушаа хэмжээ-ябуулгануудые бэлэдхэхын тулада подкомитет бий болгохые дурадхаһан байгаа.

Советскэ делегациин үмэнэһөө Вышинский болбол комиссиин хүдэлмэриие дутуу-ядуугаар дүүргэхэ гэһэн һэдэлгые буруушаажа үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа комиссиин хаража үзэхэ ёһотой проблемэнүүдэй шухала удхатай байһыень тэмдэглэбэ. Тиимэ байһан хадань, ораторнуудай үгэ хэлэхэ сагые хаһажа, тэдэнэй хэм-хэмжүүр тогтоожо болохогүй гэбэ. Подкомитедые бии болгохо тухай дурадхал тушаа Вышинский хэлэхэдээ, комиссиин саашадаа хүдэлмэреэ ябуулха гурим журамые тэрэнэй түрүүлэгшэ ба вице-түрүүлэгшэ тус бүри делегацинуудтай зүбшэжэ үзөөд, амжалтатай һайнаар зохеожо шадаха юм гээд хэлэбэ.

Вышинскиин үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, австралийска дурадхал абтаагүй байшоо.

Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ

Зүблэхэ зүйлынь—Триестын проблемэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-спецкорр.). Мүнөөдэр Италида маатай политическэ ба террито-льна асуудалнууд тушаа комис-болбол Триестын Сүлөөтэ Терри-рин статудые зүбшэн хэлсэлгэдэ энэ территориин хилэдэ хамаа-ха заһабаринуудые хаража үзэл-оробо.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр-дэй Советээр һайшаагдаһан алитай хэгдэхэ эб найрамдалай говорой проект соо 16-дахи ста-нь Триестын Сүлөөтэ Территори-зорюулагдаһан байгаа. Энэ ста-соо Сүлөөтэ Территориин хилэ ха лини тодорхойлогдоһон ба нэй бэеэ даанхай ба бүрин бү-байха ябадалые Нэгэдэмэл На-дай Организациин Аюулгүйн ет хангаха юм гэжэ тогтоогдо-байна. Мүн тэрэшэлэн Триестын өөтэ Территориин Губернаторые Аюулгүйн Совет хадаа Югослави ба Италитай зүбшэһэнэйгөө һүүлээр томилхо юм гэжэ хараалһан байба. Хуули засагынь демократическа үндэһэ һуури дээрэ бүгэдэ ниигын һунгуули хэхэ эрхэтэйгээр тогтоогдохо болоно. Тэндэхи улад зондо үндэһэн эрхэ сүлөө гэхэ гү, али тон түрүүн шажан мүргэлэй, хэлэ, хэблэл, һургуули, ба хуули захиргаанай тушаал дааха эрхэ сүлөө олгогдохо гэһэн байха юм.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет болбол Триестын Сүлөөтэ Территориин статут тухай дурадхалые Амгалан тайбанай Конференцидэ табихын зорилгоор тусгаар комитет бии болгоһон юм. Европодо үни удаан саг соо бата бэхи эб найрамдал зохеон тогтоохын тулада Триестын проблемэ айхабтар ехэ удхатай байһаниинь эли тодо байнабшуу.

Советскэ делегациин табиһан асуудалнууд

Мүнөөдэрэй заседаниин эхилхэ та Советскэ делегациие толгой-шо Молотов болбол Америкын лбоото Штадуудай делегациие барилан хэлэхыень гуйһан бай-Триестын Сүлөөтэ Территориин ут тушаа США-гэй делегациин һан меморандум соо «Нэгэдэ-Нацануудай Организациин лгүйн Совет гээшэ Триестын тэ Территориин бүрин бүтэн бэеэ даанхай байха ябадалые бэелүүлхын тулада шухала хэ-эй арга зэмсэгүүдтэй байха ой» гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Молотов болбол США-гэй де-ци өөрынгөө проект соо ямар «арга зэмсэгүүд» тухай хэлэ-эшэб гэжэ тэдэнһээ асууба.

рюу хэлэһэн США-гэй түлөө-Данн болбол энэ асуудалые барилан хэлэжэ шадаагүй.

хэдэнь Молотов хоердохео баба. Мүнөө үгэһэн харюугайнь һонор бэшэ байһыень ба энэ алые шухала удхатай гэжэ глээд Молотов болбол США-болон Великобританиин делега-дай табиһан Триестын Сүлөөтэ ториин статудай проект соо-бажа уншаба. США-гэй деле-табиһан проект соо иигэ-эгдэнэ: «Али нэгэн гүрэ-маршье сэрэгэй хүсэнүүд ын Сүлөөтэ Территориин га-рэ, мүн уһанда гү, али орохо ёһогүй» гэнэ. Бри-проект соо иигэжэ заагдана: тын Сүлөөтэ Территориин га-рэ ямаршье сэрэгэй, уһан гү, арай сэрэгэй хүсэнүүд байха мүн тэрэшэлэн сэрэгэй ба-уд гү, али түхеэрэлгэнүүд ргүй, сэрэгэй хэрэгые шудал-аршье һургуули хэхые зүбшөө-ргүй» гэбэ.

э болохолоороо, американ-ект соо зарим нэгэн гүрэ-зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай хэ-, тиихэдэнь британска проект бсэгтэ хүсэнүүд тухай юрэн-хэлэгдэһэн байха юм.

хоер текстнүүдэй хоорондо араһаниие тэмдэглээд, Мо-болбол үнэхөөрөө тиимэ ондоогоор бэшэгдээ гү, али тодо бэшээр хэлэгдэнэ гү? гээд асууба.

США-гэй делегат Данн гэгшэ энэ асуудалда дахяад харюусабагүй. Тэрэ хадаа американска ба британска статудай проектнүүдэй эндо-ондоогоор бэшэгдэһэниие арсаха гэһэн һэдэлгэ гаргаба.

Теэд Молотовой табиһан асуудалнууд хадаа Триест тушаа тиимэ наадан боложо байһаниие эли тодоор харуулба. Эндэ юун болоноб гэхэдэ: зарим делегадууд Триестын проблемэ гараад байһанай дашарамда Конференци дээрэ географическа, этническэ, экономическа гэхэ мэтын темэнүүдээр угаа олон юумэ шашажа байха юм. Үнэнгэ дээрээ Балкануудта орохо богоһо дээрэ Триестые далайн сэрэгэй база болгохо гэжэ айхабтар ехэ анхарал табигдажа байнабшуу.

Тиимэ һанал хүсэлнүүдэй бии байһыень мүнөөдэр «Нью-Йорк Геральд Трибюн» гэдэг американска газетэдэ ба «Фигаро» гэдэг француска газетэдэ тунхаглагдаһан Уолтер Липпман гэгшын статья эли тодоор гэршэлнэ. Липпманай һанамжаар хадаа итало-югославска хилын ба Триестын проблемэ болзоргүйгөөр хойшолуулагдаха еһотой байна. Тиимэ дурадхалые абаад байбал Триестдэ США-гэй ба Англиин сэрэгүүдые барижа байха аргатай байхабди гээд Липпман сэхэрүүнь хэлэнэ. Тэрээнһээ хэтэрхэдээ Липпман болбол Триест ба итало-югославска хилэ тухай асуудалнууд тушаа Амгалан тайбанай Конференци дээрэ хэлсээн баталагдаад байгаа юм һаань, США-гэй экспансионитскэ этэгээдүүд тэрэниие американска сенадаар баталуулхагүй гэжэ оролдохо юм гэбэ.

Триестын проблемэ тушаа мүнөө үедэ американска ба английска тусгаар тушаалтанай дунда эгээ иимэ наадан боложо байһан хадань мүнөөдэр, Италида хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комиссиин заседани дээрэ Молотовой табиһан асуудалнуудые тэндэ байгшад илангаяа ехээр һонирхоһон байха юм.

Чехословацка түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

эй удаа тээ комиссиин за-дээрэ Чехословакиин түлөө-тэ хэлэһэн байгаа. Тэрэ ха-хословаки гээшэ Адриатиче-ай дээрэ амгалан байдалтай амэрилхэ шадабартай порт-хо еһотой юм гэжэ тэмдэг-энэ порт хадаа гансал Три-гээшэ гэжэ хэлэбэ. Чехос-ба Центральна Европын рэнүүдэй аша туһые бодожо амжалтатайгаар хүгжэхэ охо хэрэгтэй гэбэ.

үедэ фашистска этэгээ-естдэ тархяа үргэжэ заха-стын Сүлөөтэ Территориин даа энээниие һалгааха Мүн тиихын хажуугаар харнин гүрэнэй ба улас-ын ээрхэлгые байлгахагүй тоогдохо зэргэтэй. Тэндэ-айнь зон конституциие зо-ба өөһэдынгөө ерээдүй ажа-формые тодорхойлон тог-алда хабаадалсаха еһо-той. Тэрэ статут хадаа улад зондо гол шухала демократическа эрхэ сүлөө олгожо хангаха ушартай.

Триестын ажабайдалые тэрэнэй ара талын ажабайдалтай холбохо шухала гээд чехословацка делегат улам саашань үргэлжэлүүлнэ. Зүгөөр Словениин зарим нэмэлтэ районуудые Югославиһаа таһалха гэдэгэнэ бэшэ, Триест хадаа өөрынгөө ара талын газар нютагуудтай, Югославиин гол районуудтай болон мүн Центральна Европын оронуудтайшье таһаршагүйгөөр холбогдонхой байха зэргэтэй.

Дүүргэлтэ дээрээ чехословацка делегат болбол Триестын ба тэрэнэй ара талын газар нютагуудтай гүн ехэ барисаатай байха ябадалые харалсаагүй юм һаа Триестын Сүлөөтэ Территориие байгуулха тухай ямаршье хэлсээн бата бэхи байжа шадахагүй байһан тухай комиссиин членүүдэй анхаралые үшөө дахин хандуулһан байгаа.

Франциузска делегациин һанал бодол

ин түлөөлэгшэ Кув де гэгшэ үгэ хэлэхэдээ Сү-рриториин хилые тодорхой-ын тулада статут зохеохо миссиин үмэнэ табигдаһан ха ба түбэгтэй бэрхэ зо-ай хэгэнинь болоно гэ-хэбэ.

ска делегациин һанам-н Триестын Сүлөөтэ Территориин статудай үндэһэ боложо, доро дурсагдаһан заршамуудые табиха хэрэгтэй байна гэбэл:

1). Триест болбол үнэхөөрөө автономно байха еһотой;

2). Триест портые хэрэглэжэ байһан бүхы гүрэнүүдэй, тиихэдээ хүршэ һууһан гүрэнүүдһээ гадна, мүн Центральна Европын бүхы оронуудай аша туһань хангагдаха еһотой;

3). Триестдэ һуудаг итальянска ба югославска зоной эбтэй һайнаар ажаһуухын тулада условинуудые байгуулха шухала.

Кув де Мюрвилль болбол француска делегацяар табигдаһан Триестын Сүлөөтэ Территориин статудай проект хадаа эдэ заршамуудые бэелүүлхэ ябадалые хангаха байна гэбэ.

Аюулгүйн соведтэ эсэргүүсэжэ австралийска делегат үгэ хэлэбэ

Австралийска делегат Ходсон гэгшэ мүнөөдэр Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Соведтэ эсэргүүсэжэ үгэ хэлэхын тулада Амгалан тайбанай Конференциин трибуные хэрэглэбэ.

Бүгэдын мэдэһээр, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Совет болбол Триестын Сүлөөтэ Территориин бэеэ даанхай ба бүрин бүтэн байха ябадалые хангаха, Сүлөөтэ Территориин статут баталха, Югослави ба Италитай зүбшэһэнэйгөө һүүлээр Триестын Сүлөөтэ Территориин губернаторые томилхо, мүн тэрэшэлэн Губернаторай жэл бүриин элидхэлые хаража үзэхэ хэрэг хадаа Аюулгүйн Соведтэ даалгагдаха еһотой гэжэ эб найрамдалай договорой проект соо дурадхаһан байгаа.

Австралийска делегат болбол Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй оруулһан эдэ дурадхалнуудые буруушаажа халдаһан байна. Аюулгүйн Соведтэ шиидхэбэри гаргахын тулада тэрэнэй членүүд бүгэдөөрөө нэгэн һаналтай байха шухала байһан хадань, тэрээндэ үлэмжэ ехээр һанаашарханаб гэжэ хэлээ. Зарим нэгэн гүрэнүүдтэ нүгөөдүүлэйнь һанал хүсэлые баалалтаар абхуулжа болохо тиимэ гуримтай байгаа һаа, Австралиин түлөөлэгшэдэ угаа зохистой байха юм ха. Иимэ ушарһаа, тус делегат болбол Аюулгүйн Совет шэнги бүрин эрхэтэй аад, өөрынгөө шиидхэбэринүүдые нэгэн дуугаар баталха уялгатай бэшэ тиимэ нэгэ шэнэ уласхоорондын органиие бии болгохо тухай Амгалан тайбанай Конференцидэ дурадхаба.

Энэ мэтын дурадхалые Австрали хэдэн олон дахин үсэд нэтэрүүгээр табижа байһан тухайнь һануулха хэрэгтэй.

Австралийска делегат хадаа Аюулгүйн Совет гээшэ «бүхы дэлхэй дээрэ хүндөө буураһан» байна гэжэ баталан хэлэнэ. Тэрэнэй ушар шалтагааниинь хадаа, Соведэй саг үргэлжын членүүдэй хоорондо үгэеэ нэгэдэнги байха заршамые хэрэглэдэг байһан ябадал болоно гэхэ һанаатай. Тиихэдээ үгэеэ нэгэдэнги шиидхэбэринүүдые гаргаха шухала байһыень тоохогүй гэһэн һэдэлгые үсэд нэтэрүүгээр гаргажа, тус Соведэй хүдэлмэриие англо-саксонско блогой захиргаагаар ябуулха гэжэ ходо оролдодог тэдэ членүүдынь Аюулгүйн Соведэй нэрыень гутаажа байһан тухай дуугай үнгэрһэниинь мэдээжэ.

Демократи гээшые Великобританиин түлөөлэгшэ хайшан гээд ойлогоноб

Великобританиин түлөөлэгшэ болбол британска делегациин дурадхаһан Триестын Сүлөөтэ Территориин статудай проектые үндэһэлжэ ушар шалтагааниие хөөрэһэн байна. Теэд тэрэ проекттэйнь танилсаад байхадаа Триестын улад зоной дура хүсэлые оройдоо тоохогүй гэһыень ойлгохонь бэрхэтэй бэшэ. Сүлөөтэ Территори дээрэхи хуули засагые бүхыдөө, британска делегациин һаналаар хадаа, губернаторай мэдэлдэ байха еһотой, теэд тэрэнь Арадай Суглаанай үмэнэ харюусалгатай байхагүй болоно.

Великобританиин түлөөлэгшэ болбол тиимэ гуримые демократиин һайн жэшээ гээшэ гэжэ харуулха гэһэн дан бирагүй зорилгые бэе дээрээ даажа абаһан байгаа. Великобританиин правительство хадаа Арадай Суглаанай гарта хуули засагые бүхыдэнь оруулха гээшэ зохихогүй байна гэжэ тоолоно гэбэ. «Хүсэтэй ба эрид шууд захиргааниие тогтоожо, уласхоорондын хиналтын дээдэ шатые хангаха гэһэн зорилготой байнабли» гээд нэдүүлбэ. Дам саашаа Великобританиин түлөөлэгшэ болбол губернаторай гансаараа мэдэхэ хүсэтэ хуули засаг гээшэ Триестын Сүлөөтэ Территориин улад зоной гражданска эрхэ ба сүлөөтэ байдалые хангаха юм гэжэ хэлэхэ һанаатай.

Арадай законодательна суглаан гээшэ хэрбээ Триестын сүлөөтэ Территориин хуули гаргаха орган болохо Арадай Суглаанай баталжа абаһан хуулинуудые хүсэндэнь хүргэхые хэрэгтэй дээрэ тоолоогүй байгаа юм һаань, Аюулгүйн Соведтэ губернатор тухай гомодол бариха гансал тиимэ эрхэтэй байхаар британска проект хараална.

Британска делегат хадаа Триестдэ Югославиин хуулита экономическа эрхэтэй байха ябадалые хангаха гэһэн зорилготой советскэ ба югославска делегацинуудай дурадхалые буруушаажа эрид шангаар хэлэһэн байна. Югослави болон Триестын Сүлөөтэ Территориин хоорондохи экономическа нэгэдэл тогтоохые буруушаажа арсаад, байхадаа, британска делегат болбол Триестые гансаардуулан илгахын түлөө хэлэбэ гээшэ, тэрэнь урагшагүй муу хойшолонгуудые ерүүлхэ болохо байнабшуу.

Триестын Сүлөөтэ Территориин статут тухай буляалдаата хэлсээн үглөөдэр үргэлжэлүүлэгдэхэ болоно.

Великобританиин түлөөлэгшэ элидэ гаргаха ябадалые болюулха гэжэ дахяад эрнэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр.). Триестын статут тушаа подкомитедэй хоер заседани дээрэ үргэлжэлһэн конференциин хүдэлмэриие элидэ гаргаха тухай буляалдаата хэлсээниие конференци дээрэ байлсаһан журналистнууд тон ехээр һонирхобо.

Великобританиин түлөөлэгшэ Бенетт болбол—хэблэлэй түлөөлэгшэдые подкомитедэй заседани дээрэ оруулхагүй гэжэ үсэд нэтэрүүгээр баадхажа эриһэн байна.

Амгалан тайбанай Конференциин үмэнэ табигдаад байһан үлэмжэ шухала ба хурса асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ элидэ гаргажа зар тунхаг болгохогүй гэжэ Великобританиин делегациин ганса мүнөө иимэ эрилтэ табижа байна гэлсэнэ.

Великобританиин делегаци болбол подкомитедүүдэй хүдэлмэрэе ябуулжа байһаниие хэблэл газетэнүүдтэ толилхо ябадалые буруушаажа арсаха байна гээд мэдүүлбэ. Юундэб гэхэдэ энэ хадаа ажал хэрэгтэмнай һаад хэнэ гэхэ һанаатай. Зүгөөр тиимэ дурадхалнуудай бодото ушар шалтагааниинь ойлгостой даа.

Великобританиин түлөөлэгшэ Бенетт мүнөөдэр сэхэрүүнь иигэжэ хэлэһэн байна гэбэл:

«Пленарна заседани болон комиссинуудай заседанинууд зар тунхагта гараха еһотой байнабшуу. Теэд подкомитедтэ бидэнэр һаналнуудаа андалдаха байнабди. Хэрбээ эдэ хэлэгдэһэн үгэ бүхэн элидэ гараад зар тунхаг боложо байгаа юм хадань яршаг усал гаража болохо байнабшуу» гэбэ.

Британска делегадай табиһан эрилтые буруушаажа советскэ делегациин түлөөлэгшэ К. Новиков үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ бусад бүхы комиссинууд ба подкомиссинууд нэмэл заседанинуудые хэдэг байһыень һануулһан байна. Яахадаа энэ подкомитет гансаараа иимэ байха болоо юм? Тиимэ байха ямаршье үндэһэгүй байнабшуу. Хэрбээ онсо шухала ушар байдал тохеолдоод байгаа юм һаань, зарим тээнь хаамал заседанинуудыешье хэжэ байхада болохо юм бэзэ.

Югославиин түлөөлэгшэ Пьяде гэгшэ британска делегациин баримталһан һаналые бодолгүй мухар байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Дам саашаа Пьяде болбол конференциин хүдэлмэриие зар тунхаг болгохо ябадалһаа айһанай хэрэггүй гэжэ һананаб гэбэ. Подкомитет хадаа Триестын Сүлөөтэ Территориин статудай 5 проектые хаража үзэхэ байна. Теэд һүүлдээ болоходо оройдоо ганса статут зохеогдохо ёһотой байнабшуу. Тиимэ хадань хэн нэгэн өөрынгөө дурадхалые бусаажа абаха еһотой болоно. Теэд тэрэ хүн элидэ гарахаяа юундэ айха бэлэй

Британска делегадай дурадхалые зүбшөөн дэмжэһэн хүн олдоогүй. Зүгөөр, заседаниин түрүүлэгшэ һууһан Нидерландынуудай түлөөлэгшэ Бусман гэгшэ тэрэ дурадхалые подкомитедэй членүүдэй үмэнэ дахин табижа байгаа һэн. Һүүлдээ болоходонь хүдэлмэрэе нюуса бэшээр ябуулха тухай асуудалые подкомитедэй заседани дээрэ хожомынь хөөрэлдэхэ гэжэ шиидхэһэн байгаа.

Энээн дээрэһээ харахада хүдэлмэрэе элитээр ябуулжа байхадаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй шухала заабаринуудта зүрюу ушар байдалые үмөөрхэнь тиимэ хялбар бэшэ байшоо хэбэртэй.

Венгридэ хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комиссида

ПАРИЖ. сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр.). Венгридэ хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комисси болбол эб найрамдалай договорой проектын статьяе хаража үзэлгэдэ үсэгэлдэр үдэшэ эхилжэ оробо. Тэрээн соонь Венгридэ байгаа фашистска түхэлэй бүхы организацинуудые тарааха тухай хэлэгдэнэ.

Венгритэй хүршэ һууһан гүрэнүүдэй газарые абажа, өөрынгөө территориие ехэ болгохо гэһэн үзэлые нэбтэрүүлжэ байдаг Венгридэхи бүхы организацинууд усадхагдаха еһотой гэжэ договор соо бэшэхые Чехословацка делегаци дурадхаһан байна.

Чехословацка делегациин эруулһан дурадхалые зүбшөөн дэмжэжэ югославска делегациие хүтэлбэрилэгшэ Кардель үгэ хэлэһэн байна. Тэрэ хадаа венгерскэ правительствын табиһан меморандум болон нэмэлтэнүүд Венгритэй хүршэ һууһан оронуудай һанааеынь зобоохо гэжэ зааба.

Венгерскэ правительство хадаа Дунайска бассейндэ гараһан хэрэгүүдые тааруулан шиидхэхэ ябадал дунайска арадуудай өөһэдынь хэрэг болоно гэжэ ойлгохо бэзэ гэжэ хүлеэжэ байгаа һэмди. Теэд, документнүүд дээрэһээ харахада тад ондоо байдалтай байнал.

Эдэ дурадхалнууд Дунайска бассейнын арадуудай аша туһадань тон зүрюу байха юм гэжэ Кардель хэлэнэ. Тиимэ политика ябуулаад байхадаа, Венгри гээшэ һүүлэй дайнай үедэ байһандаал адли, ондоо гүрэнэй гарта хэзээ нэгэ орохо байһаниинь эли байна. Иимэ дээрэһээ югославска делегаци болбол дээрэ дурсагдаһан чехословацка дурадхалые зүбшөөн дэмжэнэ.

Болгаритай хэгдэхэ эб найрамдалай договорые хараха комиссида

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр.). Болгарида хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комиссиин заседаниин зүблэхэ зүйлдэнь Болгаритай хэгдэхэ договорой проектын нэгэдэхи статьяе үсэгэлдэр үдэшэ зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан байгаа,

Комиссиин түрүүлэгшэ Киселев (Белорусси) болбол процедурын дүрим заабаряар тогтоогдоһон болзор соо энэ статья тушаа оруулһан болгарска делегациин дурадхалнууд бии байна гэжэ мэдээсэбэ. Мүн тэрэшэлэн Болгарска хилые тодорхойлон олохо тухай договорой проектын нэгэдэхи статьяе зүбшэн хэлсэлгэдэ греческэ делегаци оруулһан аад болзорһоон хожомдоһон заһабаришье бии юм гэбэ.

Эдэ заһабаринуудые хаража үзэхэ гурим тухай зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр энээн тушаа конференциин генеральна секретарьтай зүбшэжэ үзэхэ шухала гэжэ тоолоноб гээд комиссиин түрүүлэгшэ мэдүүлбэ.

Иигээд түрүүлэгшэ болбол комиссиин заседаниие хааһан байгаа. Теэд нэгэ бүлэг делегадууд эндэ бүдүүлиг ааша гаргаба. Комиссиин членүүдэй, оршуулагшанарай, секретарьнарай, журналистнуудай зал сооһоо гаража эхилхэтэйнь сасуу австралийска делегат Ходсон иигэжэ хашхарба: «Бидэнэр эндэ үлээд заседани хэхэмнай». Тиигэжэ хэлэхэдэнь греческэ түлөөлэгшэ, США-гэй делегат бусад зарим делегадууд зүбшөөн дэмжэһэн байха юм. Теэд иимэ ааша гаргахадань юушье бүтээгүй. Греческэ заһабари тухай асуудал удаадахи заседани дээрэ харагдаха болоно.

Сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ Албаниин түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр.). Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проектын сэрэгэй статьянууд тушаа Албаниин түлөөлэгшын мэдүүлгые мүнөөдэр сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ дуулаһан байгаа. Албаниин түлөөлэгшэ болбол советскэ болон Югославска делегациин шанга дэмжэлтэ хэһэнэйнь ашаар комиссиин заседани дээрэ үгэ хэлэжэ өөрынгөө һанал бодолые мэдүүлхэ аргатай болоһон юм.

Фашистска агрессорнүүдтэ эсэргүүсэжэ баатарлиг тэмсэл хэһэн арад зонтой Албани тушаа конференци дээрэ хабаадалсажа байһан зарим гүрэнүүдэй делегацинууд шударгуу бэшээр хандаха ябадалые нэгэнтэ бэшэ гаргаһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар греческэ делегат Цалдарис илангаяа ехээр шалгаржа, элдэбын бүдүүлиг ааша гаргаһан байха юм.

Мэнэ һаяхан Италида хамаатай экономическа асуудалнууд тушаа комиссиин нэгэ заседани дээрэ Грециин түлөөлэгшэ болбол уряалаар ерэһэн хани һайн оронуудай эрхэтэйгээр албанска делегациие заседани дээрэ байлгаха ябадалые буруушаажа, хөро шараа бусалһан байха юм.

Албанска делегациие сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ урижа ерүүлхэ тухай асуудал гараад байхадань, мүн эндэшье Албаниие урдань дайсан байһан гүрэнүүдһээ дороор хараха һэдэлгэ дахяад гараһан байгаа. Великобританиин делегат Александер гэгшэ Албаниин түлөөлэгшөөр үгэ хэлүүлһэнэй хэрэгтэй юумые харнагүйб гэжэ мэдүүлбэ. Урда үдэрынь мүн лэ энэ Александер урдань дайсан байһан Италиин түлөөлэгшэдтэ үгэ хэлүүлхэ гэжэ айхабтар ехээр буляалдаһан аад, мүнөө иигэжэ байхадань даншье аягүй байгаа һэн.

Советскэ делегат Славин энээн тухай комиссиин анхаралые хандуулаад иигэжэ мэдүүлбэ: «урдань дайсан байһан ороной һанал бодолоо хэлэхые шагнаһан аад, мүнөө фашизмда эсэргүүсэн тэмсэһэн ороной түлөөлэгшэдэ үгэ үгэхэ дурагүй байна гээшэгүбди? Энэмнай демократиин шэнэ заршам гээшэ гү?

Албанска делегациин хуулита эрхые үмөөрэжэ Югославиин, Чехословакиин ба бусад түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байха юм.

Энэ асуудалай эли тодо ба албанска делегациин һанал бодолоо хэлэхэ эрхэтэй байгаашье һаань, британска делегадай позициие дэмжэжэ Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ вице-адмирал Коноли үгэ хэлэһэн байна.

Албанска делегациин эрхые доро дараха гэһэн энэ дурадхалые комиссиин олонхи членүүд буруушаажа харюу сохисо үгэһэн байха юм. Мүнөө эндэ Австралиин ба Урда Африканска союзай делегацинуудай зүгһөө Великобританиин ба Америкын делегадуудай оруулһан дурадхалые буруушаажа хэлэһэниинь һонирхолтой байна.

Комисси болбол албанска делегациин үгэ хэлэхые шагнаха гэжэ диилэнхи олонхиин дуугаар шиидхэһэн байгаа

Мүнөөдэр Албаниин түлөөлэгшэ полковник Хисни Капо гэгшэ Италитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проектын сэрэгэй статьянууд тушаа Албаниин һанал бодолые комиссиин членүүдтэ хөөрэжэ үгэбэ. Үнгэрһэн дайн сэрэгтэ, илангаяа Албанида добтолходо фашистска Италиин ямар түргэтэй байһыень зааһан бэеэрэ Хисни Капо болбол хэдэн олон жэлэй турша соо Албани гээшэ итальянска агрессидэ хорлогдоһон юм гэжэ мэдүүлбэ. Албаниин бэеэ даанхай байхын ба ерээдүйн сагта Италиин зүгһөө добтолго хэхэ аргагүй болгохын тулада, Италиин буу зэбсэг түхеэрэлгые хизаарлаха хэрэгтэй гээд албанска делегаци тоолоно гэбэ.

Албаниие эзэмдээд байхадаа Итали болбол бүхы албанска сэрэгэй хэрэгсэл болон буу зэбсэгүүдые буляажа абаһан юм гэжэ хэлээ. Тэрэниие бусаажа үгэхэ тухай 58-дахи статья соо оруулхые Албани гуйна.

Албаниин түлөөлэгшын һүүлээр Югославиин делегат адмирал Магола гэгшэ үгэ хэлэжэ, Албаниин позициие хүсэд зүбшөөн дэмжэһэн байна.

Парижска Амгалан тайбанай конференци дээрэ

Английска делегадууд суднануудай ээдтэ тусгаар эрхэ ямба олгохые эринэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр). Румыни, Болгари, Венгри ба Финлянди тушаа экономическа комисси болбол Румынитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проектдэ хабсаралтые хаража үзэһөөр байна.

Комиссиин һүүлэй хоер заседаниин турша соо комисси болбол судныҥ ябалгада хамаадаха тусхай бүлэгые дурсагдаһан хабсаралтада оруулха тухай английска делегациин дурадхалые хаража үзэһэн байгаа. Английска делегаци иимэ дурадхал оруулаад байхадаа, Румынида байгаа хариин гүрэнүүдэй үйлэдбэриин ээдтэ гэхэ гү мүнөө болоходо суднануудай ээдтэ тусгаар эрхэ ямба олгохо гэжэ оролдоно гээшэ.

Английска дурадхал болбол Румынитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорой проектын 24-дэхи статьяда комиссиин баталжа абаад байһан тэрэ тогтоолнуудта тон зүрюу байха юм. Тус тогтоол соо юун гэжэ хэлэгдэһэн байгааб гэхэдэ, Нэгэдэмэл Нацануудай болон тэдэнэй гражданинуудай эд зөөриие Румыни болбол мүнөө үедэ байһан хэбээрынь бусаажа үгэхэ еһотой гэжэ хараалһан байгаа.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Геращенко болбол английска дурадхал хадаа огто таарахагүй байна гэжэ советскэ делегаци тоолоно гэбэ. Юундэб гэхэдэ Румыниин газар дээрэ байһан Нэгэдэмэл Нацануудай бусад зөөриин ээдтэ орходоо суднануудай ээдэ яахадаа тусгаар таатай зохид байдалтай болохо гэһэн ушарынь ойлгогдоногүй. Нэгэдэмэл Нацануудай гражданинуудай эд зөөридэ ушаруулагдаһан гарзые бусаажа түлэхэ тухай асуудалай хэлсэгдэжэ байхадань, олоншог делегацинууд, тэдэнэй дунда английска делегацишье Румынска правительство гээшэ тэрэ түлбэриие өөрынгөө валютаар түлэхэ еһотой гэһэн заршамые зүбшөөһэн байгаа. Теэд мүнөө болоходо английска делегаци судныҥ ээдэй хэрэг гараад байхадань тэрэниие мартаха гэжэ байна. Советскэ делегаци болбол хэрбээ США-гэй ба Франциин делегациин баадхажа хэлэхэ болоо юм һаань, энэ асуудалые хаража үзэхөөр бэлэн байна гэжэ Геращенко хэлэнэ. Зүгөөр английска дурадхал тухай хэлэхэ юм болоо һаа, тэрэнь огто таарахагүй юм байна гэбэ.

Грециин ба Голландиин делегадууд английска дурадхалые зүбшөөн дэмжэбэ.

Энэ асуудалые саашадаа зүбшэн хэлсэлгэ удаадахи заседани дээрэ болохоор хойшолуулагдаа.

Триестын проблемые зүбшэн хэлсэлгэ

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр). Италида хамаатай политическэ ба территориальна асуудалнууд тушаа комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ Триестын Сүлөөтэ Территори тухай зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдэбэ. Энэ асуудал хадаа мүнөө үедэ конференцидэ хабаадагшадай гол анхаралые хандуулжа байһаниинь ойлгостой бэзэ.

Польско делегат Виневичын хэлэһэн үгэ

Польшын делегат Виневич болбол советскэ делегациин дурадхаһан Триестын территориин статудай проектые болон мүн тэрэшэлэн югославска делегациин оруулһан дурадхалнүүдые дэмжэн дүнгэлсэһэн байна. Польско түлөөлэгшэ хадаа Данцигай гашуудалта дүршэлые жэшээ болгожо хэлэбэ. Эндэ угаа ехэ алдуу хэгдэһэн байна гэхэдэ Данциг гэжэ сүлөөтэ город болон Германиин хоорондохи хэлхеэ холбоое эсэслэн усадхаагүй байһан юм. Тэрээн дээрэһээ немецүүд тус городые өөһэдынгөө гэмтэ муухай политикые ябуулха газар болгоһон байгаа. Тиимэ хадань Триест тухай асуудалда иимэ алдуу дахин гаргангүй, тэрэнэй Италитай холбоотой байха ябадалые усадхаха гэжэ Виневич уряалһан байна.

Дам саашаа польско делегат болбол Триестын Сүлөөтэ Территориин хуули захирганда хариин гүрэнүүдтэй харилсаатай байха эрхэ олгохо гэһэн дурадхалда тогтон хэлэбэ. Польско делегациин һанамжаар хадаа, энэ үүргэ уялгые Югославида дамжуулан үгтэхэ еһотой, тиигээгүй һаа, Триестын Сүлөөтэ Территори гээшэ бэеэ даанхай шэнэ гүрэн боложо болохо аюул тохеолдохо байнабшуу. Мүн тэрэшэлэн портын хуули захирган хэнэй гарта байха тухай шиидхэхэ шухала гэбэ.

Украинска ССР-эй делегат Петровскиин хэлэһэн үгэ

Украинска делегациин түлөөлэгшэ Петровский болбол Триестын экономическа ба политическэ ашa туһые бодожо, Сүлөөтэ Территориин статут соо тэрэнэй экономическа ажабайдалые хүгжөөжэ шадаха хэдэн олон заабаринуудые оруулха хэрэгтэй байһыень мэдүүлбэ.

Триестын өөрынгөө ара талын орон нютагуудтай экономическа барисаатай байһан тухай эндэ угаа олон эли тодо ушар баримтанууд оруулагдаһан байха юм. Иимэ ушарһаа, украинска делегаци болбол югославиин таможенно хилэ табиха тухай пунктые Сүлөөтэ Территориин статут соо нэмэжэ оруулагдаха бэзэ гэжэ найдана. Тэрэ хадаа Балканска оронууд болон Центральна Европын гүрэнүүдтэй худалдаа-наймаанай барисаатай байха ябадалые хүнгэдхэхэ юм.

Украинска делегациин хоёрдохи дурадхал хадаа Триестын Сүлөөтэ Территориие Австритай ба Чехословакитай нэгэдүүлхэ түмэр харгынуудай захирган тухай асуудал болохо байна. Сүлөөтэ Территориин түмэр харгынуудай Югославиин түмэр харгынуудтай таһаршагүй холбоотой байха тухай Триестын статут соо оруулжа бэшэхые Украинска делегат дурадхана.

Удаа тээнь Советскэ делегациие толгойлогшо Молотов үгэ хэлэһэн байгаа. Тэрэ хадаа Триестын проблемые али бүхы талаарань гүнзэгыгөөр харуулжа, мүнөө сагай уласхоорондын байдалай гол асуудалнуудтай тус проблемын холбогдонхой байһыень гэршэлжэ хэлэбэ. Советскэ делегациие толгойлогшо Молотовой хэлэһэн үгэ угаа ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй өрлогшодой зүблөөнүүд тухай

ПАРИЖ, сентябриин 14. (ТАСС-эй спецкорр). Урид мэдээсэгдэһэнэй еһоор, Министрнүүдэй Советэй заабаряар СССР-эй, США-гэй, Великобританиин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшод болбол Амгалан тайбанай Конференциин делегацинуудай зүгһөө эб найрамдалай договорнуудай проектнүүдтэ оруулһан заһабаринууд ба дурадхалнуудые хаража үзэхын түлөө хододоо сугларадаг байна. Эдэ зүблөөнүүдтэ Советскэ Союзһаа А. Я. Вышинский ба П. Гусев, США-һаа—Данн, Великобританиһаа—Джебб ба Худ, Франциһаа—Кув де Мюрвилль хабаадалсана.

Эдэ зүблөөнүүдэй зорилго болбол эб найрамдалай договорнуудай проектнүүд соо үшөө һаналаа нэгэдээгүй асуудалнуудай талаар дүрбэн агуу ехэ державануудай нэгэн һанал түйлаха, мүн баһа бусад делегацинуудай заһабаринууд ба дурадхалнуудые хаража үзэхэ ба тэдээнэй ямарнуудыень Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Советтэ хабаадаһан оронуудай делегацинууд дэмжэглэжэ болохоб гэжэ тодолон олохо ябадал болоно.

Министрнүүдэй орлогшодой зүблөөнүүд дээрэ зарим нэгэн асуудалнуудай талаар нэгэн һанал түйлагдажа шадагдаба гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, дашарамдуулан хэлэбэл, хоёр ехэ том болохо заһабаринууд ба дурадхалнуудые нарин нягтаар шэнжэлэн үзэһэнэйгөө эсэстэ, орлогшод болбол тусхайта комиссинууд дээрэ 62 заһабаринуудые (тэрээн соонь Австралиин делегациһаа ороһон 18 заһабариие, греческэ делегациин—12 заһабариие) дэмжэгдэхэгүй гэжэ шиидэбэ. Эдэ заһабаринууд ба дурадхалнууд болбол али нэгэн договорой проектын тусхайта статьянуудай удхашанарта нэгэн гэбэл харша гү, али гэбэл ямаршье шэнэ юумэ оруулаагүй, харин тус асуудалые бусайдуулһан ба түбэгтэй болгоһон байха юм.

Мүнөө, конференциин һара хахад хүдэлмэрилөөд байһанай һүүлдэ, ехэнхидээ английска доминионууд ба зарим нэгэн урда американска гүрэнүүдэй делегацинуудай оруулһан олон тоото элдэб янзын заһабаринууд болбол Министрнүүдэй Советэй дурадхаһан эб найрамдалай договорнуудай проектнүүдые һайжаруулха ба эдэ проектнүүд соохи ямар нэгэн дутагдалнуудые бүтүүлхэ гэһэн зорилготой огто бэшэ байһаниинь тон эли тодо боложо байна. Эдэ заһабаринууд хадаа нэлэнхы ехэнхидээ тон ондоо зорилготой юм гэбэл: эдэ заһабаринууд болбол Министрнүүдэй Советтэ һанал нэгэдэһэн байбашье, зүгөөр английска ба американска делегацинуудта зарим нэгэн талаараа таарамжагүй байһан эб найрамдалай договорнуудай проектнүүдэй тусхайта статьянуудые үнэгаахын зэбсэг боложо үгэхэ еһотой байха юм.

Нээрээшье, эдэ олон тоото заһабаринуудые, илангаяа австралийска делегациин оруулһан заһабаринуудые шэнжэлэн хараад үзэбэл, эдэ заһабаринууд хадаа Министрнүүдэй Совет дээрэ английска ба американска делегациин зүгһөө советскэ делегациин эрилтэнүүдтэ буулта болгожо, өөрынгөө зүбшөөл үгэһэн эб найрамдалай договорнуудай сохом тэдэ статьянуудта хабаадалгатай байна. Иигэжэ зүбшөөлөө үгэһэндөө уялгалагдаһан английска ба американска делегацинууд болбол үнэн шударгуу бэшэ ябадал гаргажа болохо байгаа юм. Зүгөөр эдэ һаналаа нэгэдэһэн статьянуудые хубилгаха тухай тус конференци дээрэ тэдэнэр дурадхал оруулха аргагүй болоһон байгаа.

Теэдшье, англо американска блогто оролсоһон бусад делегацинууд ямаршье бэрхэшээлдэ оронгүйгөөр, бүхы иимэ дурадхалнуудые оруулжа шадаха байһан туладань, өөһэдөө оруулһанайнь хэрэг огто үгы байһан байна. Мүн үнэн хэрэг дээрээ тиимэ ябадал гараба. Австралийцууд, бразилецууд, шэнэ-зеландецууд, голландецууд гэхэ мэтын делегадууд болбол бүхы комиссинууд ба подкомиссинууд дээрэ өөрынгөө заһабаринуудые элбэг дэлбэгээр ба эсэшэ сусашагүйгөөр оруулжа байна. Тиихэдэнь английска ба американска делегацинууд абяагүй һуудаг ба энэ ябадалдань холодоо тэнюунээр хандадаг байна. Бүхы коммиссинууд дээрэ өөрынгөө талада олонхи голостой байдаг туладаа английска ба американска делегацинууд болбол эдэ заһабаринууд абтангүй байжа болохо гэжэ огто айнгүйгөөр, өөрынгөө тала баригшадай эдэ заһабаринуудта эсэргүү голосовалхадаа хялбар байна. Иимэ холо бодолгүй механикынгаа хүсөөр англо-американска блок болбол Амгалан тайбанай конференци дээрэ арюун ябадалаашье сахижа, капиталшье оложо шадаха ба үнэн хэрэг дээрэ, энээнээ бэелүүлжэ байна гээшэ. Тэдэнэр һаналаа нэгэдэһэн тогтоолнуудта наагуураа эсэргүү хэлэдэггүй байбашье, харин үнэн хэрэг дээрэ тэдэниие дэмжэглэжэ байгаа делегацинуудайнгаа элдэб мэхэ гохонуудые тэдэнэр һанаа амгаланаар хаража һуудаг ба Министрнүүдэй Совет дээрэ һаналаа нэгэдэһэн болобошье, балай дуратай бэшэ гү, али огто дурагүй байһан тэдэ тогтоолнуудаа еһотойгоор дэмжэглэхын түлөө хургаа хургаараа сохидоггүй байха юм.

Английска ба американска делегацинууд болбол орлогшодой зүблөөнүүд дээрэшье юрэнхы дээрээ мүн баһа иимэ тактикаяа баримталдаг байна гэбэшье, эндэ тэдэнэй хулжалтануудые хэхэнь нилээд бэрхэшээлтэй болодог байха юм, ушарынь хадаа эб найрамдалай договорнуудай һаналаа нэгэдэһэн статьянуудта бусад делегацинуудай оруулһан ба английска ба американска делегациин өөһэдынгөө һайшаадаг заһабаринуудые, австралийцууд, канадецууд, шэнэ-зеландецууд, бразилецууд гэхэ мэтэнүүдэй ара нюрганда хоргодонгүй, харин өөһэдөө дэмжэглэхэ баатай болоно ха юм.

Гэбэшье английска ба американска делегацинуудай мэхэ гохото ябадалнууд энэшье бэрхэшээлэй урда зогсодоггүй байна. Хэрбээ английска ба американска гадаада хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшод Данн ба Джебб хадаа хуулита еһоороо орлогшодой зүблөөн дээрэ эб найрамдалай договорнуудай һаналаа нэгэдэһэн статьянуудта харша заһабаринуудые тогтоон абаха һэмди гэжэ хэлэжэ шадахагүй байхадаа, тус заһабари болбол огто заһабари бэшэ гээшэ, харин Министрнүүдэй Совет дээрэ тэрээн тушаа ямаршье һаналаа нэгэдэһэн тогтоол абтаагүй шэб шэнэ дурадхал гээшэ гэжэ нэрлэн соносхоод, энэ бэрхэшээлые тойрожо гарахаа һанадаг байна. Хэрбээ энэ мэхэнь шадагдангүй, тэдэнэй оруулһан дурадхал хадаа үнэндөө заһабариһаа ондоо юуншье бэшэ байжа, иимэ заһабари тогтоожо абаа һаа, Министрнүүдэй Советэй тогтоон абаһан ба нэгэн һаналаар баталһан шиидхэбэриие хубилгаһан гү, али сэбсэхэ болюулһан удхатай байһаниинь элирээд байгаа һаань, Данн ба Джебб болбол баһа эндэшье аргаяа олодог байха юм. Иимэ ушарта английска ба американска делегацинууд болбол тэдэнэй дурадхал хадаа Министрнүүдэй Советэй хойшо хаяһан дурадхалтай огто адли бэшэ гээшэ, тэдэнэй энэ дурадхал хадаа тон шэнэ дурадхал гээшэ тиимэ хадаа Министрнүүдэй Советэй гү, али орлогшонорой зүблөөнэй членүүдэй хэншье энэ талаараа ямаршье уялгаар холбоотой бэшэ байха юм гэжэ тэдэнэр юрэ мэдүүлдэг байна.

Энэ байдал хадаа орлогшодой зүблөөнэй хүдэлмэридэ тон ехэ һаад түбэг ушаруулдаг ба заһабари гээшэ дурадхалһаа юугээрээ ондооб, шэнэ дурадхал хуушанһаа юугээрээ ондооб, тус дурадхал урдань һанал нэгэдэһэн тогтоолой удхые хубилгана гү гэһэн асуудалнууд мэтэ иимэ заха үзүүргүй зүйлнүүд тушаа хооһон хубхай хөөрэлдөөн ба арсалдаанда хэдэн олон часуудые барадаг байһыень тэмдэглэнгүй гараха аргагүй. Министрнүүдэй совет дээрэ үни удаан ба үсэд шангаар буляалдаа хэһэнэй һүүлдэ тогтоон абтаһан һанал нэгэдэнги шиидхэбэридэ, сэхынь хэлэхэдэ, харанхы далда үүлээр али нэгэн хубилалта оруулха гэһэн нюуса далдагүй туршалгануудаа далдалхын түлөө элдэб янзын юридическэ мэхэ гохо гаргалгада ехэхэн арга олдодог байна

Английска ба американска делегацинуудай дээрэ дурсагдаһан тактикань орлогшодой зүблөөнэй ажал хүдэлмэри дээрэ тодорон гараһан хэдэн жэшээнүүд энэ байна.

Жэшээлхэдэ, Министрнүүдэй Совет болбол Болгаритай баталха эб найрамдалай договорой проект дотор болгарска хуурай газарай сэрэгые хизаарлаха тухай статья тогтоон абаһан байха юм. Энэ (9-дэхи) статьягай еһоор, Болгари болбол хилэ шадарай сэрэгүүдые тооло оруулан, хамта 55.000 хүнэй составтай хуурай газарай арми барижа байха эрхэтэй болоно. Энэ статьягай текст тоншье эли тодо мэтэ һанагдана. Тус текст болбол мүн Италитай, Румынитай, Финляндитай ба Венгритэй баталха эб найрамдалай договорнууд соохи адли тиимэ статьянуудтай тулалдадаг байха юм. Гэбэшье греческэ делегаци болбол греческэ документ соо хэлэгдэһэн еһоор 55.000 хүн соо, мүн баһа «дотоодын аюулгүйн сэрэгүүдые» оруулха еһотой гэһэн удхатай заһабариие энэ статьяда оруулха шухала гэжэ тоолоһон байха юм. (Дашарамдуулан хэлэбэл, Болгарида иимэ сэрэгүүд огто үгы байна). Тус асуудал орлогшодой зүблөөнэй үзэмжэ дээрэ табигдаад байхадань, советскэ делегаци хадаа энэ заһабари болбол 9-дэхи статьяе бодосто удхаарынь хубилгаһан байна, тиимэдэ энэ заһабариие США-гэй, СССР-эй, Великобританиин ба Франциин делегацинууд дэмжэглэжэ шадахагүй байна гэжэ заан хэлэһэн байха юм. Эдэ гүрэнүүдэй министрнүүд Министрнүүдэй Совет дээрэ тус статьягай энэ текстые нэгэн һаналаар баталһан тула, энэ заһабариие зайлуулан хаяха еһотой гэжэ советскэ делегациин дурадхаһаниинь дамжаггүй байна. Гэбэшье США-гэй түлөөлэгшэ Данн ба Великобританиин түлөөлэгшэ Джебб болбол греческэ дурадхал хадаа заһабари огто бэшэ гээшэ, харин шэнэ дурадхал гээшэ, тиимэдэ делегаци бүхэн энэ шэнэ дурадхалда ямарааршье хандаха дүүрэн эрхэтэй гэжэ баадхан хэлэжэ ороһон байна. Асуудалые иимэр табилган тоншье таарамжагүй байһаниие харангүй, Данн ба Джебб, хараагиинь, тусхайта заабари абажа бэеэ уялгалһан болхолоороо, энэ заһабариие шэнэ дурадхал гээшэ гэжэ дэмжэглэхэ дүүрэн эрхэтэйбди, иихэдээ бидэнэр Министрнүүдэй Совет дээрэ һанал нэгэдэн тогтооһон шиидхэбэриие эбдэнэгүй гээшэбди гэжэ баталан харуулхые али болохоор туршаһан байна.

Болгаро-греческэ хилые Болгариин талаһаа зэбсэггүй болгон демилитаризацилха еһотой гэһэн греческэ заһабариин тушаа, мүн баһа эб найрамдалай договорой болгарска проект соо Болгариин уһан сэрэгэй бүхы флот хадаа уһа түрилгөөрөө 7 мянга 250 тонноһоо үлүү гараха еһогүй гэһэн байбашье, Болгарида торпедно катернуудые барихыень хоримжолхо аргаар Болгариин зэбсэгтэ хүсэнүүдые бүри ехээр хизаарлаха гэһэн греческэ делегациин туршалганууд тухай баһа иимэ ябадал гараһан байна.

Иимэ ушарнуудта еһотой заһабаринуудые «шэнэ дурадхалнууд» гээшэ гэжэ хэлээд, тэрэ зуура Данн болбол американска делегаци хадаа ямаршье эрхэ байдалда эдэ заһабаринуудые шэнэ дурадхалнууд гээшэ гэжэ хараха байна гэжэ сэхэ мэдүүлбэ. Американска делегадай энэ ябадал хадаа масаг үдэр поршоонхо эдихэ гэжэ һанаһан аад, «Поршоонхо, поршоонхо алгана болыш» гэжэ аргадажа байһан монахай ябадалые тон ехэдэ һануулна гэжэ иимэ заседанинуудай нэгэн дээрэ советскэ түлөөлэгшэ Вышинскиин хэлэһэниинь дэмы бэшэ.

Гэбэшье английска ба американска делегадууд бүришье будүүнээр аашална.

Заседанинуудай нэгэн дээрэ министрнүүдэй орлогшод болбол хүнэй эрхэ гэдэг тухай ба «хүнэй эрхын сүүд» байгуулха тухай австра заһабариие зайлуулан хаяха советскэ түлөөлэгшэ. Вышинск ба К. Новиковой дурадхалые шөөһэн байха юм. Энэ дурадха даа доторoo тон эсэргүү хар тус асуудалые бусайдуулха б бэггэй бэрхэ болгохоһоо юумэ гэжэ Вышинский ба Но тодолһон байгаа.

Гэбэшье, Финлянди тушаа по ческэ ба территориальна асууда дай комиссиин заседани дээрэ В кобританиин түлөөлэгшэ лорд болбол австралийска заһабари хихогүй, харин тэндэ энэ заһаб ямар нэгэн үндэһэ олохын тү рээниие редакционно-юриди комисси дээрэ шэнжэлэн үзэх рэгтэй гэжэ хэлэһэн байна, юридическэ комисси болбол а лийска заһабарие али бүхы һаань зүбшэн хэлсэжэ үзөөд даа, тэрээн соо анхарал ханд ямаршье юумэ олоогүй байна танска түлөөлэгшын энэ тойру мэхын туршалга иигэжэ амжа һалаһан байха юм.

Орлогшодой зүблөөн «хүд байна», эндэ советскэ делега үүргэ болбол элдэб янзын харшалдаата зүйлнүүдээр ашаа бэри болоһон Амгалан тайбанай ференциин тэргын аали ба урагшаа ябажа байгаа зам минэнүүдһээ сүлөөлхэ гэһэндэ хинь зорюулагдана

БОЛГАРИДА АРАДАЙ РЕСПУБЛИК СОНОСХОБО

СОФИЯ, сентябриин 15. (ТАСС). Болгарска радиогой дамжуулханъ хадаа, нэгэ неделиин саада тээ болоһон референдумдэ нэгэн дуугаар һаналаа үгэһэн болгарска арадай хүсэлэй еһоор, мүнөөдэр болгарска арадай суглаан болбол Болгарида арадай республикые хуулита еһоор соносхобо. Арадай суглаанай баяр еһололой заседани дээрэ Болгариин регентнүүд, правительствын членүүд союзна хиналтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо генерал-по Бирюзов, дипломатическа ко членүүд, болгарска ба га хэблэлнүүдэй түлөөлэгшэд бо сад байлсаба.

Ороной гүрэнэй байгуулалта Болгарида сентябриин 8-да б референдумэй зүб байһаниие но сүүдэй баталан тодорхой арадай республикые манд харуулба.

Хитадтахи США-гэй политика тухай американска журнал бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 14. (ТАСС). «800 миллион долларой сэнтэй, үлүү гараһан сэрэгэй эд зөөриие китайска правительствода США-гэй правительствын худалдаһан ябадал хадаа Хитадта гражданска дайниие болюулхаар эльгээгдэһэн генерал Маршалай хүсэлэл оролдолгые таһалба» гэжэ «Тэйшнэл» журнал редакционно статья соогоо мэдүүлбэ. Хэрбээ нэгэдэмэл демократическа правительствые Хитадай тогтоогоо хадань Маршал болбол экономическа туһаламжа үгэхэбди гэжэ найдуулан, реакционно Гоминданда нүлөөлжэ болохо байгаа гэжэ журнал бэшэнэ. Гэбэшье, Гоминданиие США-гэй далдалха болон «дайнай үедэ үгтэһэн бүхы туһаламжаһаа нилээд ехэ, үлүү гараһан 1,5 миллион тонно американска товарые Окинава аралһаа абажа, бодото дээрэнь бэлэглэһэн ябадал» болбол Маршалай хүсэлэл оролдолгые тоохогүйн арга-боломжые Гоминданда олгоно.

Үлүү гараһан зүйлнүүд соонь сэрэгэй самоледууд ба зэр зэбсэг оролсоногүй гэбэшье, «товарые хубаарилха эрхэ Гоминданда үлэһэн ба тиимэ эрхэ болбол политическэ удхашанарһаа галуур, сэрэгэй угаа ехэ удхашанартай болоно» гэжэ журнал заана. Тиихэтэй хамта, «Азида советскэ добтолгодо эсэргүү тэмсэлдэ түлгүүри болгожо Чан-Кай Шие табиха зорилготой эрид шанга кампани ябуулжа, американска арадай һанаа бодолые хубилгахын хүдэлмэри ябуулна».

Росси хадаа «Хитадта ээрхэхэ хүсэлтэй байна гэһэн ямаршье баримтагүй ба Росси болбол Хитадта миин ородуудай интерестэ хамаатай үедэшье «түбшэн томоотойгоор» өөрыгөө байлгана гэжэ газетэнүүдэй харюусалгата корреспондентнүүд өөһэдынгөө мэдээсэлнүүд соо бэшэнэд» гэжэ журнал мэдүүлнэ. Тус журнал болбол Советскэ Союз хадаа хитадай хэрэгүүдтэ оролсоногүй гэжэ мэдүүлнэ. «Нүгөө талаһаа США болбол хитадай хэрэгүүдтэ эдибхитэйгээр оролсоно гэһые арсахада үнэхөөрөө хүндэ байха байна». Далайн ябган сэрэгэй составһаа 50 мянган хүниие тэндэ байлганабди, харин тэдэниие ябуулха гэһэн шалтаг өөрынгөө удхые үни гээһэн байна. Бидэнэр нэрээ гутааһан антидемократическа журамые дэмжэһэн ба либеральна болон коммунистическэ хүсэнүүдые бута сох тэрэниие хэрэгтэй зэр з хангаабди... Бидэнэр Чан-К Россида эсэргүү тэмсэлдэ т болгожо шадахабди. тиихэдээ 450 миллион хит дэмжэлгые гээхэ ба дэлх бадахи дайниие үүсхэхын гарганабди» гэжэ статья со дэнэ.

Тэрэшэлэн «Крисчен са нигор» газетын Хитадтахи пондент байһан Дин статьяе «Нэйшнэл» журнал лаба, тэрэ хадаа мүн лэ Хи США-гэй политикые эрид жэлнэ. Гоминдан болбол нистнууд ба либералнуудай цида эсэргүү ажал өөрынгөө территори дээрэ оппозицинуудые усадхахын террор ба хүсэрхэлые хэ гэжэ Дин бэшэнэ. Тиихэтэй Гоминдан болбол хуулита данска дайнда татагдаагүй стратегическэ районуудта ко тическэ сэрэгүүдые тойрон ба усадхаха хүсэлтэй. Гом политикын гол зүйлэнь юуб хитадтахи революциие США хэгүй гэжэ этигүүлхэ ябада но. Тиимэ найдабариин үндэ хүсэд бии, США болбол нүүдтэ, Корейдэ тон консе ба реакционно хүсэнүүдые байна. Тэдэнэр хадаа үнэншэ зууршалагшаар гэжэ мэдүүлээд, США бо минданда сэрэгэй, эконо угаа ехэ туһаламжа үзүүл

«Гоминдан хадаа һүр хангагдамал 60 американск зинүүдтэй, американска дуудтай агаарай хүсэтэй кэдэ бүтээгдэһэн дала тойшье ба тэдэниие ханга США-да байгаашье хадаа коммунистнууд хүсэгүй бэ ниие гражданска дайнай батална. Мүнөө үедэ хита тон бага тооной хүнүүдэй дайсанай тон ехэ террито барихаб гэһэн японско сэ блемые уг залгамжалаа Гоминданай үргэн терро зайлашагүй, харин тэрэнь Шида, японецуудайхида мэ ашатай байхагүй гэжэ шэнэ.

Харюусалгата редактор Ц. Д. ДАМДИН

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни сельского хозяйства—3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (в зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00699, Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. тира